European Commission

Jautājumi un atbildes par Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu elektroniskās komercijas kontekstā

Digital Single Market

JURIDISKS PAZIŅOJUMS
Ne Eiropas Komisija, ne arī jebkura cita persona, kas rīkojas Komisijas vārdā, nav atbildīga par tālāk sniegtās informācijas iespējamu izmantošanu.

© Eiropas Savienība, 2018. gads

Atļauts atkalizmantot, ja ir norādīts avots.

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politika ir noteikta Lēmumā 2011/833/ES (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Ja vēlaties izmantot vai pārpublicēt fotoattēlus vai citus materiālus, kuru autortiesības nepieder Eiropas Savienībai, jums jāsaņem atļauja tieši no autortiesību īpašniekiem.

© Vāka mākslinieciskais noformējums: *Thinkstock/iStock*

Komisijas dienesti šo dokumentu ir sagatavojuši tikai informatīvā nolūkā. Dokumentā netiek autoritatīvi interpretēta Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula, un tas nav uzskatāms par Komisijas lēmumu vai nostāju. Tas neskar nevienu šādu Komisijas lēmumu vai nostāju, ne arī ES Tiesas pilnvaras interpretēt Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu atbilstīgi ES līgumiem. Ar šo dokumentu atjaunina un aizstāj Komisijas dienestu sagatavoto un 2018. gada 23. martā publicēto Jautājumu un atbilžu (J&A) dokumentu par Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu.

1. Ievads *4*

1.1. Konteksts *4*

1.2. Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula — vispārīgs apskats *7*

2. Tirgotāju un patērētāju tiesības un pienākumi praksē *10*

2.1. Regulas darbības joma (1. pants) *10*

2.2. Piekļuve tiešsaistes saskarnēm (3. pants) *17*

2.3. Nediskriminēšana attiecībā uz piekļuvi precēm vai pakalpojumiem (4. pants) *20*

2.4. Nediskriminēšana ar maksājumiem saistītu iemeslu dēļ (5. pants) *28*

2.5. Pasīvās pārdošanas nolīgumi (6. pants) *31*

3. Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas izpildes panākšana dalībvalstīs 32

4. Plašāk par Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu — elektroniskās komercijas sistēma 36

4.1. Pārrobežu piegāde *37*

4.2. "Darbības vēršana" un piemērojamo tiesību aktu un jurisdikcijas noteikšana *41*

4.3. Vienas pieturas miniaģentūra (MOSS) elektronisko pakalpojumu sniedzējiem *43*

4.4. Droši, lēti un ērti maksājumi tiešsaistē *44*

5. Pielikums. Saistībā ar elektronisko komerciju pieņemto pasākumu īstenošanas grafiks 45

1. Ievads

Šā dokumenta mērķis ir sniegt praktiskus norādījumus par svarīgākajiem Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas noteikumiem, ņemot vērā tās stāšanos spēkā un dažu ES elektroniskās komercijas sistēmas aspektu plašākas attīstības tendences. Dokumentā ir iekļauta informācija, kas varētu būt noderīga i) tirgotājiem, kuri tiecas pielāgot savu komercpraksi atbilstīgi Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulai, ii) patērētājiem un klientiem[1], kuriem jābūt informētiem par Regulas noteikumiem un to ietekmi uz ikdienā veicamiem pirkumiem, un iii) dalībvalstu iestādēm, kuras būs atbildīgas par Regulas izpildes panākšanu.

Konkrētāk, šajā dokumentā ir iekļauti jautājumi un atbildes par Regulas būtiskajiem noteikumiem (2. iedaļa), kā arī par tajā paredzētajiem izpildes panākšanas instrumentiem (3. iedaļa). Dokumentā attiecīgi ir atjauninātas un paplašinātas atbildes, kas jau ir sniegtas 2018. gada 23. martā publicētajā J&A dokumentā, kuru aizstāj ar šo dokumentu. Tajā ir sniegta arī papildu informācija par noteiktiem ar Regulas piemērošanu cieši saistītiem aspektiem, kuri attiecas uz elektronisko komerciju, bet kurus ar Regulu tieši nereglamentē vai nepārveido (4. iedaļa).

1.1. Konteksts

Arvien pieaug patērētāju un uzņēmumu — jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) — interese par iepirkšanos visā ES. Eiropas Savienībā 2017. gadā tiešsaistē ir iepirkušies 68 % interneta lietotāju[2]. Tomēr tirgotāji, nenorādot objektīvu iemeslu, joprojām bieži atsakās pārdot vai piegādāt preces klientiem no citas dalībvalsts vai piedāvāt tiem tikpat izdevīgas cenas kā vietējiem klientiem. Komisijas veiktā apsekojumā ir konstatēts, ka tikai 37 % tīmekļa vietņu tiek ļauts klientiem no citas dalībvalsts sasniegt pirkuma pēdējo posmu, proti, nonākt līdz pasūtījuma apstiprinājuma pogas nospiešanai[3]. Komisija regulāri saņem sūdzības par atšķirīgas attieksmes gadījumiem klienta valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ. Šī problēma ietekmē patērētājus, kā arī uzņēmumus, kad tie pērk preces un pakalpojumus pašu lietošanai, un tā pastāv gan tiešsaistes vidē, gan fiziskajā pasaulē[4].

---

[1] Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulā "patērētājs" ir jebkura fiziska persona, kura rīkojas nolūkos, kas nav saistīti ar tās komercdarbību, uzņēmējdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju; "klients" ir patērētājs, kurš ir kādas dalībvalsts valstspiederīgais vai viņa dzīvesvieta atrodas dalībvalstī, vai uzņēmums, kura uzņēmējdarbības vieta atrodas dalībvalstī vai kurš Savienībā saņem pakalpojumu vai iegādājas vai arī cenšas iegādāties preci tikai galapatēriņam.

[2] Digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss (2018. gads), skatīt http:/ec.europa.eu.dgital-single-market/en/desi .

[3] https://ec.europa.eu/info/publications/geo-blocking-consumers-online-findings-mystery-shopping-carried-out-european-commission_en .

[4] Lai iegūtu vairāk informācijas, kas izmantota, analizējot Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu, skatīt Kopīgā pētniecības centra (KPC) tehnisko ziņojumu "Eiropas digitālais vienotais tirgus — tā nozīme ES saimnieciskajā darbībā" (https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/JRC98723.pdf), KPC un Perspektīvo tehnoloģiju pētījumu institūta (*IPTS*) 2015. gadā veikto apsekojumu, kura pamatā ir "slepena iepirkšanās" (*GfK Mystery Shopping* (https://ec.europa.eu/info/publications/geo-blocking-consumers-online-findings-mystery-shopping-carried-out-european-commission_en)), Eiropas Komisijas 2015. gada sabiedrisko apspriešanu par "ģeogrāfisko bloķēšanu un citiem ar ģeogrāfisko atrašanās vietu saistītiem ierobežojumiem, iepērkoties un piekļūstot informācijai Eiropas Savienībā" (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/public-consultation-geo-blocking-and-other-geographically-based-restrictions-when-shopping-and) un ietekmes novērtējumu, kas pievienots priekšlikumam Regulai, ar ko novērš ģeogrāfisko bloķēšanu un citus diskriminācijas veidus iekšējā tirgū

Regula (ES) 2018/302 ("Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula" jeb "Regula")[5] tiecas nodrošināt plašākas iespējas patērētājiem un uzņēmumiem ES iekšējā tirgū. Konkrētāk, ar Regulu tiek risināta problēma, ka daži klienti savas valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ nevar iegādāties preces un pakalpojumus no tirgotājiem, kuru atrašanās vieta ir citā dalībvalstī.

Par ģeogrāfisko bloķēšanu dēvē praksi, ko tiešsaistes pārdevēji izmanto, lai ierobežotu pārrobežu tirdzniecības darījumus tiešsaistē, pamatojoties uz valstspiederību, dzīvesvietu vai uzņēmējdarbības veikšanas vietu. Šāda ģeogrāfiskās bloķēšanas prakse ietver: atteikumu tīmekļa vietnēm piekļūt no citām dalībvalstīm un/vai situācijas, kad piekļuve tīmekļa vietnei tiek piešķirta, bet klientam no ārvalstīm neļauj pirkumu pabeigt vai lūdz maksāt ar konkrētā valstī izdotu debetkarti vai kredītkarti. "Diskriminācija ģeogrāfiskās atrašanās vietas dēļ" pastāv arī, iegādājoties preces un pakalpojumus bezsaistē, piemēram, ja patērētāji fiziski atrodas tirgotāja atrašanās vietā, bet tiem vai nu tiek liegta piekļuve produktam vai pakalpojumam, vai arī tiek piedāvāti atšķirīgi nosacījumi to valstspiederības vai dzīvesvietas dēļ. Regulā ir paredzēti tieši piemērojami noteikumi, kuru mērķis ir novērst šo praksi konkrētās situācijās, kad atšķirīga attieksme valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ nav objektīvi pamatojama.

Regula ir jāskata saistībā ar Komisijas ierosināto vispārējo elektroniskās komercijas pasākumu kopumu, kas pastiprina Regulas ietekmi. Komisija 2016. gada 25. maijā nāca klajā ar visaptverošu pasākumu kopumu, ar ko Eiropā veicināt pārrobežu elektroniskās komercijas potenciālu, kas ir uzskatāms par digitālā vienotā tirgus pilnvērtīgas darbības priekšnoteikumu. Pasākumu kopuma galvenais mērķis bija likvidēt šķēršļus pārrobežu darbībām tiešsaistē un noteikt visaptverošu elektroniskās komercijas sistēmu, koncentrējoties uz šādiem trim galvenajiem mērķiem: i) nodrošināt labāku piekļuvi tiešsaistē piedāvātajām precēm un pakalpojumiem; ii) stiprināt patērētāju uzticību un veidot lielāku noteiktību uzņēmumiem; un iii) mazināt darījumu izmaksas un uzņēmumu administratīvo slogu saistībā ar pārrobežu tirdzniecību tiešsaistē. Pasākumu kopumā bija apvienoti savstarpēji saistīti pasākumi, kas pastiprina cits citu, lai reāli uzlabotu Eiropas iedzīvotāju spēju efektīvi izmantot elektronisko komerciju. Līdztiesīgie likumdevēji jau ir pieņēmuši ievērojamu skaitu attiecīgu iniciatīvu, tostarp:

- 2017. gada decembrī tika pieņemti jauni noteikumi, lai samazinātu ar PVN saistītu administratīvo slogu pārrobežu darījumiem[6]. No 2021. gada 1. janvāra šie noteikumi vienkāršos PVN iekasēšanu gadījumos, kad patērētāji iegādājas preces un pakalpojumus tiešsaistē no citas dalībvalsts vai no valsts, kas nav ES dalībvalsts, ieviešot iespēju piegādātājiem izmantot PVN vienas pieturas aģentūru;

---

dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas, vai valstspiederības dēļ (http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=15953).

[5] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 28. februāra Regula (ES) 2018/302, ar ko novērš nepamatotu ģeogrāfisko bloķēšanu un citus diskriminācijas veidus iekšējā tirgū klientu valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ un groza Regulas (EK) Nr. 2006/2004 un (ES) 2017/2394 un Direktīvu 2009/22/EK.

[6] https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/digital-single-market-modernising-vat-cross-border-ecommerce_en.

- Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā (SPTA)[7] ir pārskatīta, un no 2020. gada 17. janvāra to aizstās ar jauno SPTA Regulu (ES) 2017/2394[8]. SPTA tīkls dod iespēju EEZ valstu un ES dalībvalstu valsts iestādēm sadarboties, lai kopīgi reaģētu uz patērētāju tiesību aktu pārkāpumiem vienotajā tirgū, ja risināmais jautājums ietver dažādu valstu tirgotājus un patērētājus. Tāpēc tirgotāju un patērētāju savstarpējo attiecību jautājumā Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas izpildes panākšanu veicina Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā, kas attiecas uz pārkāpumiem, kuri ir notikuši, notiek vai varētu notikt un kuri tādējādi kaitē patērētāju kolektīvajām interesēm;
- tika pieņemta jauna Regula[9] par pārrobežu paku piegādes pakalpojumiem, kuras mērķis ir uzlabot šo pakalpojumu cenu pārredzamību un pieejamību, kā arī palielināt ES paku piegādes pakalpojumu tirgus regulatīvo uzraudzību. Šī regula sekmēs elektronisko komerciju, nodrošinot, ka patērētājiem un uzņēmumiem, jo īpaši MVU, būs vieglāk ar paļāvību pirkt un pārdod preces un pakalpojumus tiešsaistē visā ES;
- īstenojot ES autortiesību regulējuma modernizāciju, ir pieņemti jauni noteikumi[10] par tiešsaistes satura pakalpojumu pārnesamību, kas ļaus Eiropas iedzīvotājiem, atrodoties ceļojumā citā dalībvalstī, saņemt piekļuvi dzīvesvietas dalībvalstī abonētam digitālajam saturam, piemēram, filmu straumēšanai vai lejupielādei, sporta raidījumiem, mūzikai, elektroniskajām grāmatām un spēlēm.

Turklāt Komisija ir pieņēmusi vairākus tiesību aktu priekšlikumus, ko līdztiesīgie likumdevēji patlaban apspriež likumdošanas procedūras gaitā, tostarp:

- Komisija atbilstīgi digitālo līgumu noteikumiem[11] ir pieņēmusi tiesību aktu priekšlikumus, lai saskaņotu būtiskās obligātās patērētāju tiesības, kas ir piemērojamas digitālā satura piegādei un preču pārdošanai. Šiem tiesību aktiem pēc to pieņemšanas būtu jāsamazina līgumtiesību atšķirību izraisītās izmaksas, jānostiprina juridiskā noteiktība uzņēmumiem, kā arī jāpalīdz patērētājiem maksimāli izmantot iespējas, ko piedāvā iepirkšanās visā ES;
- Komisija 2018. gada 11. aprīlī pieņēma divus direktīvu priekšlikumus[12] patērētāju tiesību aizsardzības jomā ("Uz patērētājiem orientēts jaunais kurss"), kuru mērķis ir uzlabot atbilstību ES tiesību aktiem šajā jomā, jo īpaši ieviešot kolektīvās tiesiskās

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 27. oktobra Regula (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā ("Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā") (Dokuments attiecas uz EEZ), OV L 364, 9.12.2004., 1.–11. lpp.

[8] Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 12. decembra Regula (ES) 2017/2394 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbild par tiesību aktu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības jomā, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (Dokuments attiecas uz EEZ), OV L 345, 27.12.2017., 1.–26. lpp.

[9] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. aprīļa Regula (ES) 2018/644 par pārrobežu paku piegādes pakalpojumiem.

[10] Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 14. jūnija Regula (ES) 2017/1128 par tiešsaistes satura pakalpojumu pārrobežu pārnesamību iekšējā tirgū.

[11] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/contract-rules/digital-contracts/digital-contract-rules_lv.

[12] Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par pārstāvības prasībām patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai un Direktīvas 2009/22/EK atcelšanu (COM(2018)184 *final*) un Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar ko attiecībā uz ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu labāku izpildi un modernizēšanu groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/6/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/29/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/83/ES (COM(2018)185 *final*). Plašāka informācija ir atrodama šādā vietnē: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/consumers/review-eu-consumer-law-new-deal-consumers_en.

aizsardzības mehānismus. Šie priekšlikumi arī modernizē ES tiesību aktus patērētāju tiesību aizsardzības jomā, ņemot vērā tirgus attīstības ietekmi, piemēram, uz līgumu slēgšanu tiešsaistes tirdzniecības vietās. Visbeidzot, šie priekšlikumi mazina slogu uzņēmumiem konkrētās jomās, piemēram, attiecībā uz atteikuma tiesībām, ko piemēro lietotām precēm;

- ir ierosināta arī regula nolūkā veicināt taisnīgumu un pārredzamību komerciālajiem lietotājiem paredzētos tiešsaistes starpniecības pakalpojumos[13] — tās mērķis ir nodrošināt taisnīgu, uzticamu un prognozējamu digitālās tiešsaistes ekonomikas vidi. Pēc pieņemšanas jaunie noteikumi palīdzēs tiešsaistes platformu ekonomikas jomā nodrošināt taisnīgu un uz inovāciju vērstu ekosistēmu; jaunajos noteikumos tiešsaistes platformu un meklētājprogrammu izaugsme tiek līdzsvarota ar nepieciešamību aizsargāt MVU komerciālos lietotājus Eiropas Savienībā, uzsvaru liekot uz pārredzamību un jaunām tiesiskās aizsardzības iespējām. Šajā regulā paredzētais novērošanas centrs ar neatkarīgu ekspertu grupas atbalstu cieši uzraudzīs tiešsaistes platformu ekonomiku un sniegs Komisijai ieteikumus par turpmāku iniciatīvu nepieciešamību;
- pārrobežu audiovizuālo pakalpojumu pieejamības veicināšana ir bijusi viena no prioritātēm, kas noteiktas Komisijas paziņojumā "Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai"[14]. Komisija 2016. gadā iesniedza priekšlikumu par atjauninātiem ES noteikumiem audiovizuālo mediju jomā[15], un par šo priekšlikumu tika panākta politiska vienošanās[16]. Citi tiesību aktu priekšlikumi[17], kas ir saistīti ar ES autortiesību noteikumu modernizēšanu un kuru mērķis ir paplašināt tiešsaistes satura pārrobežu pieejamību, patlaban atrodas likumdošanas procesā.

Sīkāka informācija par dažu minēto pasākumu mijiedarbību ar Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu, kā arī tabula, kurā apkopots īstenošanas grafiks, ir pieejama arī šā dokumenta 4. iedaļā un pielikumā.

1.2. Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula — vispārīgs apskats

Regulā ir noteikts, ka pret ES klientiem (arī patērētājiem un citiem galalietotājiem), kas ir vienādā situācijā, jāizturas vienādi neatkarīgi no to valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas.

Kas ir svarīgākie Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas komponenti?

- **Preču un pakalpojumu pārdošana**

[13] Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par taisnīguma un pārredzamības veicināšanu komerciālajiem lietotājiem paredzētos tiešsaistes starpniecības pakalpojumos (COM(2018) 238 *final*).
[14] COM(2015)192 *final*.
[15] Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (COM(2016) 287 *final*).
[16] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3567_lv.htm.
[17] Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par autortiesībām digitālajā vienotajā tirgū (COM(2016)593), Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko paredz noteikumus, kā īstenojamas autortiesības un blakustiesības, kuras piemēro noteiktām raidorganizāciju tiešsaistes pārraidēm un televīzijas un radio programmu retranslācijām (COM(2016) 594 *final*).

Regulas 4. pantā ir noteiktas konkrētas situācijas, kad nav pamatota iemesla ģeogrāfiskai bloķēšanai vai citiem diskriminācijas veidiem valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības dēļ. Šajās situācijās klientiem no citas dalībvalsts ir tāda pati piekļuve un iespēja iegādāties preces un pakalpojumus kā vietējiem klientiem. Attiecīgās situācijas ir uzskaitītas tālāk tekstā.

- Preču pārdošana, nepiegādājot tās ārpus tirgotāja apkalpotās teritorijas

  - Klients pērk preces, piemēram, elektroniskās ierīces, apģērbu, sporta apģērbu vai grāmatas, ko tirgotājs nepiegādā klienta dalībvalstī. Šādiem klientiem ir tādas pašas tiesības uz piegādi kā vietējiem klientiem, proti, tiesības uz piegādi dalībvalstī, kurā tirgotājs to piedāvā.

Piemērs: klients no Beļģijas vēlas iegādāties kameru un atrod vislabāko pirkuma darījumu Vācijas tīmekļa vietnē, tomēr tajā piedāvā vai nu piegādāt preci uz piegādes/saņemšanas punktiem Vācijā, vai arī saņemt tirgotāja telpās. Šim klientam tāpat kā jebkuram Vācijas patērētājam ir tiesības pasūtīt preces un saņemt tās tirgotāja telpās, vai arī tiesības uz preču piegādi uz citu adresi / citiem saņemšanas punktiem Vācijā.

- Elektroniski sniegtu pakalpojumu pārdošana

  - Klients vēlas piekļūt elektroniski sniegtam pakalpojumam (piemēram, mākoņdatošanas pakalpojumiem, datu uzglabāšanai vai tīmekļa vietnes mitināšanai) un to iegādāties no citā dalībvalstī reģistrēta tirgotāja. Šādi klienti ir tiesīgi saņemt šos pakalpojumus tādā pašā veidā kā vietējie klienti.

Piemērs: kliente no Bulgārijas savas tīmekļa vietnes vajadzībām vēlas pirkt mitināšanas pakalpojumus no Spānijas uzņēmuma. Viņai tiks sniegta piekļuve šim pakalpojumam, un viņa varēs to iegādāties ar tādiem pašiem nosacījumiem kā Spānijas patērētāji, proti, viņai noteiktā neto cena (t. i., bez PVN) neatšķirsies no Spānijas patērētājiem noteiktās cenas.

- Tādu pakalpojumu pirkšana, kurus sniedz konkrētā fiziskajā atrašanās vietā

  - Klients iegādājas pakalpojumu, kas tiek piegādāts tirgotāja telpās vai fiziskajā atrašanās vietā, kur tirgotājs darbojas, un šīs telpas vai atrašanās vieta ir dalībvalstī, kas nav klienta dalībvalsts. Šajā kategorijā ietilpst, piemēram, koncertu biļešu iegāde, izmitināšanas pakalpojumi vai automašīnu noma. Arī šajā situācijā klientam ir tiesības uz tādu pašu attieksmi kā pret tirgotāja valsts valstspiederīgajiem/iedzīvotājiem.

Piemērs: itāļu ģimene apmeklē Francijas atrakciju parku un vēlas saņemt ģimenes biļetēm noteikto cenas atlaidi. Itāļu ģimene biļetes varēs iegādāties tādā pašā veidā kā franču ģimenes.

Iepriekš minētajos gadījumos ģeogrāfiskā bloķēšana vai citi ar ģeogrāfisku dalījumu saistīti atšķirīgas attieksmes veidi ir iespējami vienīgi Regulā noteiktajās izņēmuma situācijās, proti, ja Eiropas Savienības vai valstu tiesību aktos (atbilstīgi ES tiesībām) paredzēta prasība liek tirgotājam bloķēt piekļuvi piedāvātajām precēm vai pakalpojumiem.

Uz tiešsaistes pakalpojumiem saistībā ar darbiem, kas nav audiovizuāli un kurus aizsargā autortiesības (piemēram, elektroniskajām grāmatām, videospēlēm, mūziku un programmatūru), neattiecas šajā Regulā noteiktais nediskriminēšanas noteikums, t. i., pienākums ļaut ārvalstu klientiem piekļūt un gūt labumu no tiem pašiem piedāvājumiem, kurus piedāvā vietējiem klientiem. Taču iespēja paplašināt šā noteikuma darbības jomu, to attiecinot arī uz minētajiem pakalpojumiem, tiks iekļauta pārskatīšanā, kas jāveic divus gadus pēc Regulas stāšanās spēkā. Tomēr uz šiem pakalpojumiem jau attiecas citi Regulas noteikumi, piemēram, tie, kas aizliedz diskriminējoši bloķēt piekļuvi tiešsaistes saskarnēm un aizliedz novirzīt klientu bez viņa iepriekšējas piekrišanas, kā arī aizliedz diskriminējošu attieksmi ar maksājumu saistītu iemeslu dēļ.

- **Piekļuve tīmekļa vietnēm**

Regulas 3. pantā ir aizliegts bloķēt piekļuvi tīmekļa vietnēm, kā arī novirzīt klientu bez viņa iepriekšējas piekrišanas. Šis aizliegums palielina cenu pārredzamību, ļaujot klientiem piekļūt dažādu valstu tīmekļa vietnēm. Šis noteikums attiecas arī uz elektroniski sniegtiem pakalpojumiem, kas nav audiovizuāli, piemēram, saistībā ar elektroniskajām grāmatām, mūziku, spēlēm un programmatūru.

Piemērs: kliente no Īrijas vēlas piekļūt tiešsaistes apģērbu veikala tīmekļa vietnes Itālijas versijai. Lai gan viņa ieraksta Itālijas vietnes vietrādi, viņu tomēr novirza uz Īrijas tīmekļa vietni. Pēc 2018. gada 3. decembra šādai novirzīšanai būs nepieciešama klientes nepārprotama piekrišana. Turklāt, pat ja kliente piekritīs novirzīšanai, sākotnējai tīmekļa vietnes versijai, ko viņa centās apmeklēt, vajadzēs būt piekļūstamai arī turpmāk.

- **Nediskriminēšana saistībā ar maksājumiem**

Lai gan tirgotāji var brīvi izvēlēties pieņemt tādus maksājumu līdzekļus, kādus tie vēlas, Regulā ir iekļauts īpašs noteikums (5. pants) par nediskriminēšanu tirgotāju pieņemto maksājumu līdzekļu klāstā. Tas attiecas uz situācijām, kurās atšķirīgas attieksmes iemesls ir klienta valstspiederība, dzīvesvieta vai uzņēmējdarbības veikšanas vieta, maksājumu konta reģistrācijas vieta, maksājumu pakalpojumu sniedzēja uzņēmējdarbības veikšanas vieta vai maksājumu instrumenta izdošanas vieta.

Atšķirīga attieksme ir aizliegta, ja ir ievēroti šādi trīs nosacījumi:

- maksājumi tiek veikti, izmantojot elektroniskus darījumus ar kredīta pārvedumu, tiešā debeta maksājumu vai kartei piesaistītu maksājumu instrumentu tajā pašā zīmolā un kategorijā;
- tiek izpildītas autentificēšanas prasības; un
- maksājumi ir valūtā, kuru tirgotājs pieņem.

Piemērs: tirgotājs no Vācijas savā tīmekļa vietnē pirkumu apmaksai pieņem konkrētu kredītkaršu zīmolu un tiešus banku pārskaitījumus. Tomēr tirgotājs ir atteicies pieņemt maksājumus, kas veikti ar Austrijā izdotu tā paša zīmola kredītkarti un, izmantojot kredīta pārvedumus no Austrijas bankām. Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula turpmāk šādu praksi aizliegs.

Šā noteikuma interpretācijā būtu jāņem vērā 2012. gada Vienotās euro maksājumu telpas (*SEPA*) regula[18], kurā ir noteikts, ka patērētāji, iepērkoties ārvalstīs, euro maksājumu veikšanai var izmantot debetkarti tāpat kā savā mītnes valstī.

2. Tirgotāju un patērētāju tiesības un pienākumi praksē

Šīs iedaļas mērķis ir palīdzēt tirgotājiem un klientiem izprast tiesības un pienākumus, kas izriet no Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas.

2.1. Regulas darbības joma (1. pants)

2.1.1. Kāda ir Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas un Pakalpojumu direktīvas savstarpējā saistība?

Aizliegums īstenot diskrimināciju valstspiederības dēļ, kas attiecas arī uz netiešu diskrimināciju, ir Savienības tiesību vispārējs princips, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 18. pantā un ES Pamattiesību hartas 21. panta 2. punktā, kā arī īpašos minētā Līguma noteikumos, kas attiecas uz iekšējā tirgus brīvībām.

Attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu šis vispārējais princips ir konkrētāk noteikts Pakalpojumu direktīvas[19] 20. panta 2. punktā — saskaņā ar to dalībvalstis nodrošina, ka tādi vispārīgi nosacījumi par piekļuvi pakalpojumam, kurus pakalpojumu sniedzējs ir darījis pieejamus plašai sabiedrībai, neietver diskriminējošus noteikumus, kas saistīti ar pakalpojuma saņēmēja valstspiederību vai dzīvesvietu; tas neizslēdz iespēju paredzēt atšķirības piekļuves nosacījumos, ja šādas atšķirības tiešā veidā pamato objektīvi kritēriji. Šajā pantā noteiktā nediskriminēšanas principa piemērošana ir atkarīga no tirgotāja prakses izvērtējuma katrā atsevišķā gadījumā. Objektīvs pamatojums var būt saistīts, piemēram, ar vajadzīgo intelektuālā īpašuma tiesību trūkumu konkrētā teritorijā, papildu izmaksām attāluma dēļ vai pakalpojuma sniegšanas tehnisko īpatnību dēļ vai ar atšķirīgiem tirgus apstākļiem, piemēram, lielāku vai mazāku pieprasījumu atkarībā no sezonas, dažādiem atvaļinājuma periodiem dalībvalstīs, kā arī dažādām konkurentu cenām[20]. Minēto pantu turpina piemērot attiecībā uz situācijām, kuras neietilpst Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas darbības jomā.

Taču situācijās, uz kurām attiecas Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula, tajā iekļautie īpašie noteikumi prevalē pār Pakalpojumu direktīvas 20. panta 2. punktu. Gan uzņēmumi, gan patērētāji iegūs no lielākas juridiskās noteiktības attiecībā uz konkrēto praksi, kas nekādā gadījumā nav pamatojama. Šī Regula liedz tirgotājiem īstenot diskrimināciju konkrētās Regulā norādītās situācijās bez nepieciešamības pārbaudīt tirgotāja praksi katrā atsevišķā gadījumā, un tādējādi tā nodrošina juridisko noteiktību, kā arī uzlabo izpildāmību.

---

[18] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/consumer-finance-and-payments/payment-services/single-euro-payments-area-sepa_en .

[19] Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīva 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū.

[20] Iespējamo atšķirīgas attieksmes pamatojumu skaidrojošs uzskaitījums ir iekļauts Direktīvas 2006/123/EK 95. apsvērumā. Papildu norādes par 20. panta 2. punkta piemērošanu ir sniegtas Komisijas dienestu darba dokumentā, kas paredzēts, lai dotu norādījumus par to, kā piemērot Direktīvas 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū ("Pakalpojumu direktīva") 20. panta 2. punktu (SWD(2012)146, šis dokuments ir pieejams vietnē https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=SWD:2012:0146:FIN).

2.1.2. Vai Regula attiecas gan uz pārdošanu tiešsaistē, gan pārdošanu bezsaistē?

Regulā ir izklāstītas noteiktas situācijas, kurās atšķirīga attieksme ir pamatota. Šīs situācijas ietver preču un pakalpojumu pārdošanu gan tiešsaistē, gan bezsaistē, kā arī gadījumus, kad šie abi pārdošanas kanāli ir integrēti (daudzkanālu situācijas).

Piemērs: atrakciju parka apmeklējuma biļetes var iegādāties iepriekšpārdošanā tiešsaistē vai arī pie parka ieejas apmeklējuma dienā. Abos gadījumos Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula aizliedz piemērot atšķirīgus vispārīgos nosacījumus, kuri būtu atkarīgi no klienta valstspiederības vai dzīvesvietas. Turklāt tā aizliedz praksi, kas faktiski neļauj klientiem no dažām dalībvalstīm piekļūt pārdošanai tiešsaistē vai bezsaistē. Tas neskar iespējamos atšķirīgos nosacījumus, ko tirgotājs piemēro pārdošanai bezsaistē kopumā un kas neattiecas uz pārdošanu tiešsaistē, ciktāl šie nosacījumi tiek piemēroti neatkarīgi no klienta valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas (piemēram, samazinātas cenas, veicot iepriekšēju rezervēšanu tiešsaistē).

2.1.3. Vai Regula attiecas uz pārdošanu vietējā tirgū? Kādas ir "pilnībā iekšējas situācijas", kurās šo Regulu nepiemēro?

Regulu nepiemēro situācijai, kura visos aspektos ir saistīta tikai ar vienu dalībvalsti, piemēram, ja visi attiecīgā darījuma elementi ir saistīti tikai ar vienu dalībvalsti (dēvētas par "pilnībā iekšējām situācijām"). Tas nozīmē, ka Regulu piemēro, ja darījumam ir kāds pārrobežu elements. Izvērtējamie elementi var būt šādi: i) klienta vai tirgotāja valstspiederība, dzīvesvieta vai uzņēmējdarbības veikšanas vieta; ii) izpildes vieta; iii) darījumā izmantotie maksājumu līdzekļi vai iv) tiešsaistes saskarnes izmantošana. Taču tas nenozīmē, ka preces vai pakalpojuma piegāde obligāti jāveic citā dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā tirgotājs veic uzņēmējdarbību.

Piemērs: uz darījumu starp tirgotāju, kas veic uzņēmējdarbību Igaunijā, un patērētāju — Igaunijā dzīvojošu Igaunijas valstspiederīgo, kas vēlas piekļūt tirgotāja tīmekļa vietnes Igaunijas versijai, iegādāties pakalpojumu un samaksāt par to, izmantojot savu Igaunijā izdotu bankas karti — Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula neattiektos, jo šajā darījumā nav neviena pārrobežu elementa.

2.1.4. Uz kurām nozarēm Regula neattiecas?

Kā noteikts Regulas 1. pantā, tā neattiecas uz Pakalpojumu direktīvas 2. panta 2. punktā norādītajām darbībām, kas ir izslēgtas no šīs direktīvas darbības jomas. Darbības jomā neiekļautie pakalpojumi papildus citiem ir šādi:

- **pakalpojumi pārvadājumu jomā —** šie pakalpojumi Regulā nav iekļauti, jo īpaši ņemot vērā to, ka transporta jomā spēkā esošajos ES tiesību aktos[21], kas minēti Regulas 9. apsvērumā, jau ir nepārprotami aizliegts šajā dokumentā aplūkotais diskriminācijas veids attiecībā uz trīs transporta pakalpojumu veidiem: gaisa transporta biļetēm, autobusu

[21] Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 24. septembra Regula (EK) Nr. 1008/2008 par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (23. pants), Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1177/2010 par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (4. pants), Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 181/2011 par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 (4. pants).

transportu un ūdenstransportu. Attiecībā uz noteikumiem par dzelzceļa pasažieru tiesībām, kas patlaban tiek pārskatīti, Komisija pārstrādātajā priekšlikumā regulai par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem[22] ir ieviesusi līdzīgu aizlieguma veidu. Tomēr kompleksi ceļojumi un saistīti ceļojumu pakalpojumi, kas definēti Direktīvā 2015/2302[23], ietilpst šīs Regulas darbības jomā;

- **finanšu pakalpojumi / mazumtirdzniecības finanšu pakalpojumi —** finanšu pakalpojumi ir izslēgti no Regulas. Tas izriet no fakta, ka no Regulas darbības jomas ir izslēgtas tādas darbības, kas nav iekļautas arī Pakalpojumu direktīvā (Direktīva 2006/123/EK), kurā paredzēts, ka šo direktīvu nepiemēro finanšu pakalpojumiem, tostarp maksājumu pakalpojumiem. Saistībā ar to Regulas 8. apsvērumā ir precizēts, ka piekļuve mazumtirdzniecības finanšu pakalpojumiem neietilpst tās darbības jomā, neskarot Regulas 5. pantu par nediskriminēšanu ar maksājumiem saistītu iemeslu dēļ. Patiesi, šis noteikums nereglamentē piekļuvi (finanšu) pakalpojumiem kā tādiem, bet drīzāk aizliedz diskrimināciju attiecībā uz tirgotāju pieņemto maksājumu līdzekļu klāstu;

- **audiovizuālie pakalpojumi —** audiovizuālie pakalpojumi neietilpst Regulas darbības jomā. Regulas 8. apsvērumā ir norādīts, ka Regulas darbības jomā nav iekļauti audiovizuālie pakalpojumi, tostarp pakalpojumi, kuru galvenais mērķis ir nodrošināt piekļuvi sporta pasākumu pārraidēm un kurus sniedz, pamatojoties uz ekskluzīvām teritoriālajām licencēm.

Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas un tās darbības jomas pirmā īstermiņa pārskatīšana

Regulas 9. pantā ir paredzēta pārskatīšanas klauzula, kas nosaka, ka Komisijai būtu regulāri jāiesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ziņojums par veikto Regulas novērtējumu. Regulā ir paredzēts, ka pirmā pārskatīšana jāveic jau līdz 2020. gada 23. martam. Pirmajā pārskatīšanā jo īpaši būtu jāizvērtē Regulas darbības joma (ieskaitot nozares, uz kurām neattiecas Pakalpojumu direktīva, piemēram, audiovizuālie pakalpojumi un pakalpojumi pārvadājumu jomā) un 4. pantā noteiktā nediskriminēšanas pienākuma apmērs — mērķis ir novērtēt, vai Regula būtu jāattiecina arī uz elektroniski sniegtiem pakalpojumiem, kuru galvenais uzdevums ir nodrošināt piekļuvi ar autortiesībām aizsargātiem darbiem un to izmantošanu (piemēram, mūzikas straumēšanai vai lejupielādei, elektroniskajām grāmatām, lejupielādējamām vai tiešsaistē spēlējamām videospēlēm)[24].

2.1.5. *Vai Regula attiecas uz azartspēļu pakalpojumiem?*

Atbilstīgi šīs Regulas 1. panta 3. punktam Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu nepiemēro azartspēlēm. Uz azartspēļu pakalpojumiem neattiecas arī Pakalpojumu direktīva (2. panta 2. punkts). Dalībvalstis var regulēt šos pakalpojumus, ciktāl tie atbilst noteikumiem par iekšējo tirgu, kuri paredzēti Līgumā un atbilst ES Tiesas sniegtajai interpretācijai.

[22] Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (pārstrādāta redakcija), COM(2017) 548 *final* (5. pants).

[23] Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra Direktīva (ES) 2015/2302 par kompleksiem ceļojumiem un saistītiem ceļojumu pakalpojumiem, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/83/ES un atceļ Padomes Direktīvu 90/314/EEK (OV L 326, 11.12.2015., 1.–33. lpp.).

[24] Saistībā ar to skatīt arī precizējumu, kas sniegts Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulai pievienotajā Komisijas paziņojumā.

2.1.6. Vai Regulu piemēro arī aviobiļetēm?

Nē, šī Regula neattiecas uz pakalpojumiem pārvadājumu jomā. Tomēr, kā minēts iepriekš, transporta jomā spēkā esošajos ES tiesību aktos jau ir noteikts diskriminācijas aizliegums attiecībā uz daudziem gadījumiem. Piemēram, Regulā (EK) Nr. 1008/2008 ir aizliegta diskriminācija klienta valstspiederības vai dzīvesvietas dēļ gaisa pārvadājumu pakalpojumu jomā[25]. Turklāt LESD vispārējie principi arī aizliedz diskrimināciju valstspiederības dēļ, tostarp netiešus diskriminācijas veidus dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ.

2.1.7. Kāda ir Regulas teritoriālā darbības joma?

Regulu piemēro visiem tirgotājiem, kuri piedāvā savas preces vai pakalpojumus patērētājiem Eiropas Savienībā, neatkarīgi no tā, vai tie veic uzņēmējdarbību Eiropas Savienībā vai valstī, kas nav ES dalībvalsts. Tāpēc Regula attiecas uz tirgotājiem, kas veic uzņēmējdarbību trešās valstīs un tirgo preces vai pakalpojumus Eiropas Savienībā.

2.1.8. Vai Regulas radītos ieguvumus gūs visi klienti Eiropā? Kā Regula Eiropā ietekmēs klientus no trešām valstīm?

Regulas nozīmē termins "klients" ir patērētājs, kurš ir kādas dalībvalsts valstspiederīgais vai viņa dzīvesvieta atrodas dalībvalstī, vai uzņēmums, kura uzņēmējdarbības vieta atrodas dalībvalstī vai kurš Eiropas Savienībā saņem pakalpojumu vai iegādājas, vai arī cenšas iegādāties preci tikai galapatēriņam.

Citādi sakot, Regula attiecas uz preču pārdošanu vai pakalpojumu sniegšanu Eiropas Savienības valstspiederīgajiem vai iedzīvotājiem visās ES dalībvalstīs. Tādējādi Regulas sniegtos ieguvumus ES teritorijā varēs saņemt arī trešo valstu valstspiederīgie, kuru dzīvesvieta ir Eiropas Savienībā.

2.1.9. Vai Regula attieksies uz Apvienoto Karalisti pēc izstāšanās no ES (Brexit)?

Ar Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu un *Brexit* saistītu informāciju, lūdzu, skatiet 2018. gada 21. marta dokumentā "Paziņojums ieinteresētajām personām — Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES tiesību akti ģeogrāfiskās bloķēšanas jomā"[26].

2.1.10. Vai Regula attiecas uz Šveici?

Šveice ir trešā valsts, proti, tā nav ES dalībvalsts. Eiropas Savienības tiesības piemēro Šveicei vienīgi tad, ja to paredz divpusēji nolīgumi. Tāpēc Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula nav tieši piemērojama klientiem Šveicē. Tas neskar tos vispārējos nediskriminēšanas pienākumus attiecībā uz fiziskām personām, kurus piemēro ES un Šveices attiecībām saskaņā ar spēkā esošo starptautisko regulējumu. Tomēr, kā paskaidrots iepriekš, Regula attieksies arī uz

[25] Regulas 1008/2008 23. pantā ir noteikts, ka "sabiedrībai ir jānodrošina piekļuve gaisa pārvadājumu maksām un gaisa pārvadājuma tarifiem gaisa pārvadājumiem no lidostas tādas dalībvalsts teritorijā, uz kuru attiecas Līgums, nediskriminējot pasažierus atkarībā no viņu valstspiederības vai pastāvīgās dzīvesvietas vai atkarībā no gaisa pārvadātāja pārstāvja vai cita biļešu pārdevēja uzņēmējdarbības vietas Kopienā."

[26] Dokuments ir pieejams vietnē https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/notice_to_stakeholders_brexit_Geo-blocking_final.pdf .

tirgotājiem, kas veic uzņēmējdarbību trešās valstīs un pārdod preces un pakalpojumus Eiropas Savienībā.

2.1.11. *Vai Regulu piemēro privātpersonām, kuras reizēm pārdod lietotas preces tiešsaistē?*

Regulu piemēro tirgotājiem. Kā definēts Regulā, "tirgotājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kura rīkojas nolūkos, kas saistīti ar viņa/viņas komercdarbību, uzņēmējdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju. Ja persona tikai reizēm pārdod lietotas preces tiešsaistē un šī pārdošana nav saistīta ar viņa/viņas profesiju vai komercdarbību, tad šāda persona neietilpst Regulas darbības jomā. Tomēr Regula attiektos uz tirgotāju, kam lietotu preču pārdošana tiešsaistē ir daļa no viņa/viņas saimnieciskās darbības.

2.1.12. *Vai Regulu piemēro tikai B2C (uzņēmuma un patērētāja) darījumiem, vai tā tiek piemērota arī B2B (uzņēmuma un uzņēmuma) darījumiem?*

Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas noteikumi principā attiecas gan uz darījumiem starp uzņēmumu un patērētāju (*B2C*), gan uz uzņēmumu savstarpējiem darījumiem (*B2B*), ciktāl pēdējo minēto darījumu veikšana pamatojas uz vispārējiem piekļuves nosacījumiem (t. i., tie netiek apspriesti atsevišķi) un darījums ir paredzēts tikai galapatēriņam (t. i., darījumu veic bez nodoma tālākpārdot, pārveidot, apstrādāt, iznomāt vai nodot apakšuzņēmējiem).

Piemērs: advokātu birojs no Somijas meklē jaunu datu dublēšanas un mākoņkrātuves pakalpojumu sniedzēju un ir atradis interesantu Igaunijas pakalpojumu sniedzēja piedāvājumu. Uz šo darījumu attiektos Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula.

2.1.13. *Kā tirgotājs var konstatēt, vai pirkums ir veikts tikai galapatēriņa nolūkā?*

Regulu nepiemēro gadījumā, kad preču vai pakalpojumu pirkšanas pamatā ir citi iemesli, nevis tikai un vienīgi galapatēriņš, proti, ja preces un pakalpojumus ir paredzēts tālākpārdot, pārveidot, apstrādāt, iznomāt vai nodot apakšuzņēmējiem. Regulā nav noteikti īpaši veidi, kā iepriekš konstatēt, vai darījums ir paredzēts tikai galapatēriņam. Saistībā ar to Regulā ir norādīts, ka tā neskar tirgotāju nediskriminējošu praksi ierobežot darījumus vai atkārtotus darījumus, lai liegtu uzņēmumiem iegādāties daudzumu, kas pārsniedz to iekšējās vajadzības. Regula tādējādi ļauj tirgotājiem piemērot atbilstošas metodes, lai nodrošinātu, ka preces vai pakalpojumi tiek pirkti tikai galapatēriņa nolūkā.

Piemērs: lielveikalā tiek veikta platekrāna televizoru noieta veicināšana. Lai veicināšanas piedāvājumu izmantotu tikai galalietotāji, ir noteikts iegādes ierobežojums — ne vairāk kā trīs televizori vienam pircējam. Šādi ierobežojumi varētu atbilst Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulai.

2.1.14. *Cik lielā mērā šajā regulā noteiktie pienākumi attiecas uz tiešsaistes tirdzniecības vietām?*

Tiešsaistes tirdzniecības vietām, kurās, piemēram, preces vai pakalpojumus pārdod trešās personas, piemēro Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas noteikumus, ja tās darbojas kā tirgotāji Regulas nozīmē.

Dažos gadījumos ir iespējams, ka tiešsaistes tirdzniecības vietas pašas nedarbojas kā tirgotāji, taču rīkojas cita tāda uzņēmuma vārdā vai uzdevumā, kas ir uzskatāms par tirgotāju. Tādos gadījumos Regulas noteikumus piemēro nevis tiešsaistes tirdzniecības vietai tieši, bet gan attiecīgajam citam uzņēmumam.

Piemērs: tiešsaistes tirdzniecības vieta pārdod savas pašas preces, kā arī nodrošina tirdzniecības vietu citiem tirgotājiem, kas tirgo, izmantojot to pašu tīmekļa vietni. Šīs Regulas piemērošanas nolūkā tirdzniecības vieta darbojas kā tirgotājs visupirms attiecībā uz savu preču pircējiem. Tirdzniecības vietu var uzskatīt par tirgotāju arī attiecībā uz citiem tirgotājiem, kuri pārdošanā izmanto tirdzniecības vietas tīmekļa vietni un tādējādi iegādājas tās sniegtos pakalpojumus (piemēram, mitināšanas pakalpojumus). Savukārt tirgotājs, kas, izmantojot tiešsaistes tirdzniecības vietu, pārdod preces vai pakalpojumus galalietotājam, pats par sevi ir tirgotājs, uz kuru attiecas Regula.

2.1.15. *Vai visās citās situācijās, uz kurām šī regula neattiecas, tirgotāji drīkst rīkoties diskriminējoši?*

Nē. Aizliegums īstenot diskrimināciju valstspiederības dēļ, kas attiecas arī uz netiešu diskrimināciju, ir ES tiesību vispārējs princips, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību 18. pantā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. panta 2. punktā, kā arī īpašos minētā Līguma noteikumos, kas attiecas uz iekšējā tirgus brīvībām. Turklāt situācijās, uz kurām šī Regula neattiecas, var piemērot valstu noteikumus, ar kuriem transponē Pakalpojumu direktīvas 20. panta 2. punktu. Atbilstīgi šim noteikumam dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka pakalpojuma piekļuves vispārīgie nosacījumi, kurus pakalpojumu sniedzējs ir darījis pieejamus plašai sabiedrībai, neietver diskriminējošus noteikumus, kas saistīti ar pakalpojumu saņēmēja valstspiederību vai dzīvesvietu; saistībā ar to nebūtu jāizslēdz iespēja paredzēt atšķirības piekļuves nosacījumos, ja šādas atšķirības tieši pamato objektīvi kritēriji. Uz dažiem gadījumiem var attiekties konkrētai nozarei piemērojami tiesību akti (piemēram, transporta[27] vai veselības aizsardzības[28] jomā).

2.1.16. *Kā elektroniski sniegti pakalpojumi izpaužas praksē?*

Jēdziens "elektroniski sniegti pakalpojumi", kas definēts Regulas[29] 2. panta 1. punktā, izriet no Īstenošanas regulā (ES) Nr. 282/2011[30] sniegtās definīcijas, un tam būtu šai definīcijai jāatbilst. Kā paskaidrots Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas 14. apsvērumā, būtu pienācīgi jāievēro papildu precizējumi, kas iekļauti šajā juridiskajā instrumentā, kā arī PVN direktīvā 2006/112/EK. Turklāt, jāņem vērā, ka elektroniski sniegti audiovizuālie pakalpojumi, kā jau minēts iepriekš, nav iekļauti Regulas darbības jomā (skatīt arī 2.1.4. jautājumu).

[27] Attiecībā uz pasažieru pārvadājumiem, kuros izmanto gaisa, jūras, kā arī autobusu transportu, skatīt, piemēram, Regulu (EK) Nr. 1008/2008, Regulu (ES) Nr. 1177/2010 un Regulu (ES) Nr. 181/2011.

[28] Skatīt, piemēram, 4. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 9. marta Direktīvā 2011/24/ES par pacientu tiesību piemērošanu pārrobežu veselības aprūpē.

[29] "Pakalpojumi, kas tiek sniegti ar interneta vai elektroniskā tīkla palīdzību un kas pēc savas būtības tiek sniegti pārsvarā automātiski un ar minimālu cilvēka iejaukšanos, un ko nav iespējams nodrošināt bez informācijas tehnoloģijām."

[30] Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regula (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu.

Elektroniski sniegti pakalpojumi, uz kuriem attiecas Regulā noteiktie pienākumi, praksē ir arī, piemēram, mākoņdatošanas pakalpojumi, datu uzglabāšanas pakalpojumi, tīmekļa vietņu mitināšana un ugunsmūru nodrošināšana, meklētājprogrammu un interneta direktoriju izmantošana, tīmekļa vietņu apkalpošana, programmu un iekārtu uzturēšana no attāluma, tālvadāmo sistēmu vadība.

Uz citiem elektroniski sniegtiem pakalpojumiem, kas nav audiovizuāli un kuru galvenais uzdevums ir nodrošināt piekļuvi ar autortiesībām aizsargātiem darbiem un to izmantošanu (tostarp nodrošināt piekļuvi un/vai lejupielādi attiecībā uz elektroniskajām grāmatām, programmatūru, ieskaitot atjauninājumus, mūziku un tiešsaistes videospēļu straumēšanu), attiecas visi Regulas noteikumi papildus 4. pantā noteiktajam nediskriminēšanas pienākumam (t. i., aizliegumam piemērot atšķirīgus nosacījumus valstspiederības, dzīvesvietas un uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ (skatīt arī 2.1.18. jautājumu)).

2.1.17. *Vai tirgotājam ir jāizveido īpaši "nošķirti" piedāvājumi citas dalībvalsts valstspiederīgajiem vai iedzīvotājiem, ja tirgotāja preču vai pakalpojumu piedāvājumā ietilpst arī tādi pakalpojumi, uz kuriem neattiecas Regulas darbības joma?*

Nē, tirgotājam nav "jānošķir" preces vai pakalpojumi, lai panāktu atbilstību Regulai. Tomēr šādos gadījumos Regulas noteikumus piemēro visam piedāvājuma komplektam, ja Regulas noteikumi attiecas uz kādu konkrētu aspektu. Ja tirgotāji nošķir preces vai pakalpojumus un ja uz tiem attiecas Regulas darbības joma, tirgotāji var brīvi noteikt šādu preču vai pakalpojumu cenu, kā arī attiecīgus nosacījumus ar noteikumu, ka netiek piemēroti diskriminējoši nosacījumi valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības dēļ.

Piemērs: tirgotājs par īpaša piedāvājuma cenu piedāvā pakalpojumu komplektu, kurā ietilpst piekļuve audiovizuālajiem pakalpojumiem / to lejupielāde un tīmekļa vietnes mitināšanas pakalpojums. Tādējādi tirgotājs var izpildīt Regulas prasības, ja tas vai nu pārdod visu komplektu ārvalstu klientiem par īpaša piedāvājuma cenu, vai sniedz tiem tikai, piemēram, tīmekļa vietnes mitināšanas pakalpojumu, ja šis tirgotājs minēto pakalpojumu piedāvā individuāli. Tomēr pēdējā minētajā gadījumā tirgotāja individuāli piedāvātajam pakalpojumam piemērotā cena[31] nevar atšķirties no pārdošanai vietējā tirgū piemērojamās cenas.

2.1.18. *Cik lielā mērā pakalpojumi, kas nav audiovizuāli, bet ietver ar autortiesībām aizsargātu saturu, ietilpst šīs Regulas darbības jomā?*

Regulas 4. pantā norādītos īpašos gadījumos uz tādu pakalpojumu sniegšanu, kuros piedāvā saturu, kas nav audiovizuāls un ir aizsargāts ar autortiesībām (piemēram, elektroniskās grāmatas, tiešsaistes mūzika, programmatūra un videospēles), neattiecas Regulā noteiktais aizliegums piemērot atšķirīgus vispārīgos piekļuves nosacījumus klienta valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības dēļ, ieskaitot aizliegumu atteikt šādu pakalpojumu sniegšanu klientiem no citām dalībvalstīm.

Turklāt uz šiem pakalpojumiem joprojām attiecas visi pārējie Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas noteikumi, izņemot 4. pantā minētos noteikumus, tostarp aizliegums bloķēt vai

[31] Šajā piemērā cena neietver piemērojamo PVN.

ierobežot piekļuvi tiešsaistes saskarnēm klienta valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības dēļ. Tas nozīmē, ka tirgotājs, kas sniedz šos pakalpojumus, nevar liegt saviem klientiem piekļūt tirgotāja tīmekļa vietnes, tiešsaistes tirdzniecības vietas vai lietotņu veikala (*app store*) dažādām versijām, kā arī nevar veikt klientu novirzīšanu bez to nepārprotamas piekrišanas, izmantojot kritērijus, kuru pamatā ir klienta valstspiederība, dzīvesvieta vai uzņēmējdarbība (arī netiešus kritērijus, piemēram, IP adresi vai klienta maksājuma informāciju).

Turklāt, ja šo pakalpojumu sniegšanai ir pārrobežu raksturs, neatkarīgi no to izslēgšanas no Regulas 4. panta piemērošanas tirgotājam ir aizliegts diskriminēt elektronisko maksājumu līdzekļus "valstspiederības" dēļ, proti, pamatojoties uz to, ka tādas kategorijas vai zīmola kredītkarte vai debetkarte, kuru tirgotājs pieņem, ir izdota citā dalībvalstī vai ka tiešais debets vai kredīta pārvedums tiek veikts, izmantojot banku no citas dalībvalsts (ja tiek izmantota valūta, kuru tirgotājs pieņem).

Regulā ir paredzēts, ka divu gadu laikā pēc tās stāšanās spēkā ir jāveic pārskatīšana, liekot uzsvaru uz Regulas darbības jomas izvērtēšanu, tostarp izvērtējot iepriekš minēto ierobežojumu attiecībā uz 4. panta piemērošanu šādiem pakalpojumu veidiem.

Piemērs: uzņēmums no Rumānijas, kas vairākās dalībvalstīs izplata ar autortiesībām aizsargātu programmatūru, joprojām var atteikties pārdot šos pakalpojumus dažās citās dalībvalstīs, ņemot vērā ar nepieciešamajām autortiesībām saistītus ierobežojumus. Tomēr uzņēmums dalībvalstīs, kurās tas piedāvā savus programmatūras pakalpojumus, nevarēs būt diskriminējošs maksājumu līdzekļu dēļ.

2.1.19. *Vai Regula attiecas uz fiziskā formātā izdotu grāmatu, DVD un CD tiešsaistes tirdzniecību?*

Jā, uz šo preču pārdošanu attiecas Regulas noteikumi, tostarp aizliegums piemērot atšķirīgus vispārīgos nosacījumus klienta valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības dēļ, ja klients cenšas iegādāties šīs preces un tās tiek piegādātas dalībvalstī, kurā tirgotājs piedāvā piegādi vai saņemšanas iespēju atbilstīgi tā vispārīgajiem piekļuves nosacījumiem.

2.1.20. *Vai šo regulu piemēro sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai, piemēram gāzes, elektrības vai ūdens piegādei?*

Regulā nav noteikts, ka sabiedrisko pakalpojumu sniegšana ir izslēgta no Regulas darbības jomas. Tāpēc Regulu piemēro šādu pakalpojumu sniegšanai, ja ir ievērotas Regulā noteiktās prasības, piemēram, ja persona, kas tos sniedz, ir uzskatāma par "tirgotāju" un — attiecībā uz 4. pantā iekļauto nediskriminēšanas noteikumu — ja šādus pakalpojumus sniedz kādā no minētajā pantā norādītajām situācijām (skatīt arī 2.3.12. jautājumu).

2.2. Piekļuve tiešsaistes saskarnēm (3. pants)

2.2.1. *Vai klientiem ir tiesības piekļūt esošām tīmekļa vietņu dažādām valodu versijām vai visiem preču un pakalpojumu piedāvājumiem, kas parādīti attiecīgajā tīmekļa vietnē?*

Jā, klientam principā ir tiesības piekļūt visām tīmekļa vietnē publicētajām versijām un produktiem, ja vien to neaizliedz tirgotājam piemērojami īpaši tiesību akti (skatīt arī

2.2.4. jautājumu). Taču Regulā nav noteikts, ka tirgotājiem būtu pienākums īpaši izveidot tīmekļa vietnes vai to sadaļas noteiktās valodās.

2.2.2. *Vai atbilstības nodrošināšanas nolūkā ir jāmaina tirgotāja tiešsaistes saskarne?*

Regula neuzliek tirgotājiem pienākumu pielāgot savas tiešsaistes saskarnes visiem atšķirīgajiem formātiem un koordinātēm, ko piemēro visā Eiropas Savienībā. Tomēr saskarnes nedrīkst izveidot tā, lai praksē liegtu klientiem no citām dalībvalstīm viegli veikt pasūtījumus.

Piemērs: tirgotāja tiešsaistes saskarnē tiek prasīts, lai klients norāda dzīvesvietas adresi, un iepriekš tiek noteiktas tikai valsts ģeogrāfiskās koordinātes bez jebkādas iespējas vai skaidriem norādījumiem par to, kā aizpildīt vai nosūtīt vismaz brīvu tekstu / koordinātes ārvalstīs esošas dzīvesvietas gadījumā (neskarot ar piegādes adresi saistīto pieejamo koordināšu ierobežojumus). Šāda veida tiešsaistes saskarne neļautu ārvalstīs dzīvojošam klientam praksē veikt pasūtījumu, un šāda saskarne būtu jāpielāgo.

2.2.3. *Vai Regulas prasību ievērošanas nolūkā nepārprotama piekrišana par novirzīšanu ir jāsaņem katru reizi?*

Tirgotājs joprojām var novirzīt klientu uz konkrētu tirgotāja tīmekļa vietnes versiju, ja klients ir sniedzis nepārprotamu piekrišanu. Šāda piekrišana nav obligāti jāpauž katru reizi, kad klients apmeklē vienu un to pašu tīmekļa vietni. Tomēr klientam ir tiesības jebkurā brīdī atsaukt savu piekrišanu, un tīmekļa vietnes versijai, kurai klients sākotnēji centās piekļūt, joprojām ir jābūt viegli piekļūstamai.

Piemērs: tīmekļa vietnē, uz kuru klients ir izvēlējies tikt novirzīts, būtu jānodrošina viegli pieejama poga, kas paredzēta tam, lai klients varētu atgriezties tās pašas tīmekļa vietnes citās versijās.

2.2.4. *Kādas tiesiskas prasības varētu būt pamatots iemesls ierobežot piekļuvi tiešsaistes saskarnēm? Kādi paskaidrojumi tirgotājam ir jāsniedz, piemērojot šos ierobežojumus?*

Regulā paredzētais pienākums piešķirt piekļuvi tirgotāja tiešsaistes saskarnei nenozīmē, ka tirgotājiem vairs nav jāievēro prasības, kuras ir noteiktas ES tiesībās vai ES tiesībām atbilstīgos valstu tiesību aktos un kuras tirgotājiem piemēro, pamatojoties uz to darbību attiecīgā dalībvalstī. Šādos gadījumos tirgotājam ir jāsniedz skaidrs un konkrēts paskaidrojums par piekļuves liegšanas iemesliem tās tiešsaistes saskarnes valodā, kurai klients cenšas piekļūt.

Piemērs: uz Francijas izcelsmes tīmekļa vietni attiecas Francijas tiesu izdots rīkojums, kas liedz piekļuvi tīmekļa vietnes daļām vai vietnei kopumā, ņemot vērā tiesas prāvu par reģistrētu preču zīmju izmantošanu šajā valstī.

2.2.5. *Vai noteikumi par piekļuvi tiešsaistes saskarnēm nozīmē, ka tirgotājiem ir liegts sniegt individuāli pielāgotus piedāvājumus?*

Daži tirgotāji izmanto tiešsaistes saskarņu vai to daļu dažādas versijas, kas ir vērstas uz klientiem no dažādām dalībvalstīm. Atšķirīgai tīmekļa vietnes versijai var būt atšķirīgs izkārtojums, cita valoda vai citi parametri, kas šo vietni vai tās daļu padara īpaši pielāgotu klientiem ar konkrētu valstspiederību, dzīvesvietu vai uzņēmējdarbības vietu. Šādi rīkoties joprojām ir iespējams. Tomēr klientu novirzīšana no vienas tiešsaistes saskarnes versijas uz citu diskriminējošā veidā un bez viņu nepārprotamas piekrišanas ir aizliegta. Turklāt šādai tīmekļa vietnei vai tās daļām ir jābūt piekļūstamām klientiem no dažādām dalībvalstīm.

2.2.6. *Vai tirgotājs var novirzīt klientu no vienas konkrētai valstij paredzētas tīmekļa vietnes uz citu?*

Regulas 3. pantu par piekļuvi tiešsaistes saskarnēm, piemēram, tīmekļa vietnēm, piemēro, ja tirgotājs novirza klientu uz savas tīmekļa vietnes versiju, kas atšķiras no tās tiešsaistes saskarnes, kurai klients sākotnēji vēlējās piekļūt, un ja šādas novirzīšanas iemesli ir saistīti ar klienta valstspiederību, dzīvesvietu vai uzņēmējdarbības veikšanas vietu.

Ja klients tiek novirzīts uz citu tīmekļa vietni, piemēram, uz konkrētai valstij paredzētu tīmekļa vietni minēto iemeslu dēļ, tad šai novirzīšanai piemēro Regulu; novirzīšanu var veikt tikai ar nepārprotamu klienta piekrišanu vai gadījumā, ja tirgotājam ir noteikts konkrēts juridisks pienākums tā rīkoties.

2.2.7. *Kā būtu jāuzglabā attiecībā uz novirzīšanu saņemtā piekrišana (piemēram, sīkfaili)?*

Regulā nav precizēts, kā tirgotājam būtu jāglabā klienta nepārprotamā piekrišana šādai novirzīšanai gadījumos, kad klients ir sniedzis savu nepārprotamu piekrišanu un tirgotājs vēlas to atcerēties, lai piekrišanu izmantotu gadījumā, ja klients turpmāk vēlētos atkal apmeklēt to pašu tīmekļa vietni.

Tomēr, ja piekrišanas došana ir saistīta ar personas datu apstrādi, tai piemēro ES datu aizsardzības tiesību aktus, jo īpaši Vispārīgo datu aizsardzības regulu[32] un E-privātuma direktīvu[33], ja nolūkā atcerēties šādu piekrišanu tiek uzglabāta informācija vai iegūta piekļuve informācijai, kas jau tiek uzglabāta gala iekārtā.

2.2.8. *Vai tīmekļa vietnes izveide konkrētā valodā nozīmē, ka tirgotājs vērš savu darbību uz attiecīgo tirgu?*

Regula neietekmē regulas "Roma I"[34] un regulas "Brisele I"[35] noteikumus, tostarp attiecībā uz tirgotājiem, kuri savu darbību vērš uz konkrētu dalībvalsti. Saistībā ar to Ģeogrāfiskās

[32] Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula).
[33] Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīva 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē.
[34] Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I).

bloķēšanas regula nosaka, ka tas vien, ka tiek ievēroti Regulas noteikumi, nenozīmē, ka tirgotājs savu darbību vērš uz patērētājiem citā dalībvalstī.

Tāpēc par to, vai konkrētas valodas izmantošana tīmekļa vietnē nozīmē, ka tirgotājs vērš savu darbību uz klientiem attiecīgā dalībvalstī, ir jālemj, pamatojoties uz regulu "Roma I" un regulu "Brisele I", kā arī uz attiecīgo ar šīm regulām saistīto judikatūru. Sīkākas norādes par šo jautājumu ir sniegtas 4. iedaļā.

2.2.9. *Cik lielā mērā novirzīšanas ierobežojumu piemēro tīmekļa vietnēm, kuras ir tikai informatīvas?*

Regulā ir norādīts, ka "tiešsaistes saskarne" ir jebkura programmatūra, tostarp tīmekļa vietnes un lietotnes, ko uztur tirgotājs vai kas tiek uzturētas tirgotāja vārdā, lai klientiem sniegtu piekļuvi tirgotāja precēm vai pakalpojumiem *nolūkā veikt darījumu* ar šīm precēm vai pakalpojumiem.

Tāpēc katrā gadījumā atsevišķi būs jānosaka, vai konkrētā tīmekļa vietne darbojas minētajā nolūkā vai ne. Ja tīmekļa vietne tiek uzturēta minētajā nolūkā, tad principā tā ietilpst Regulas darbības jomā, un tātad tai piemēro 3. pantu par piekļuvi tīmekļa vietnēm, tostarp tā noteikumus par novirzīšanu.

2.2.10. *Vai tirgotāji var bloķēt piekļuvi savām lietotnēm vai novirzīt klientus uz citām valstu lietotnēm, kā kritēriju izmantojot klienta kredītkartes izdošanas valsti?*

Regulā ir aizliegts bloķēt piekļuvi tiešsaistes saskarnēm vai veikt novirzīšanu maksājumu līdzekļu izdošanas vietas dēļ; tas nozīmē, ka tirgotāji nevar bloķēt piekļuvi dažādām savu tiešsaistes saskarņu versijām, tostarp savām lietotnēm, tādu iemeslu dēļ, kas ir saistīti ar klienta valstspiederību un/vai dzīvesvietu, izmantojot tādus netiešus līdzekļus kā, piemēram, dalībvalsti, kurā ir izsniegts maksājumu instruments.

2.3. Nediskriminēšana attiecībā uz piekļuvi precēm vai pakalpojumiem (4. pants)

2.3.1. *Vai Regulā ir noteikts pienākums pārdot un piegādāt visā ES?*

Nē. Lai gan Regula aizliedz tirgotājiem, veicot pārdošanas darījumus, diskriminēt klientus to valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības dēļ, tā neuzliek tirgotājiem pienākumu pārdot.

Regulā nav paredzēts pienākums piegādāt visā Eiropas Savienībā. Tajā ir noteiktas konkrētas situācijas, kurās klientiem nevar liegt piekļuvi tirgotāja piedāvātajām precēm vai pakalpojumiem tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar klientu valstspiederību, dzīvesvietu vai uzņēmējdarbību.

2.3.2. *Vai Regulā ir noteikts pienākums izveidot saņemšanas punktus?*

Nē, Regula neuzliek tirgotājiem pienākumu izveidot to preču saņemšanas punktus citās valstīs. Tomēr, ja atbilstīgi tirgotāja vispārīgajiem piekļuves nosacījumiem šī iespēja ir

[35] Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regula (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (Brisele I).

pieejama, klientiem no citām dalībvalstīm neatkarīgi no to valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības būtu jāspēj šo iespēju izmantot.

Piemērs: tirgotājam, kas piedāvā piegādi tikai Portugālē vai nodrošina saņemšanu saņemšanas punktos Portugālē, nav pienākuma izveidot Spānijas klientiem paredzētus saņemšanas punktus Spānijā. Tomēr klienti no Spānijas iegādātās preces varēs saņemt paši vai ar izraudzītas personas / pakalpojumu sniedzēja starpniecību saņemšanas punktos Portugālē.

2.3.3. *Vai tirgotāji, piedāvājot organizēt pārdoto preču piegādi, drīkst iekasēt no klientiem papildu maksājumus?*

Piedāvājot iegādāto preču vai pakalpojumu piegādes iespējas, tiek piedāvāts pakalpojums. Tirgotāji būtībā var brīvi izvēlēties pakalpojumus, ko tie vēlas piedāvāt saviem klientiem. Tomēr tirgotāji, ja tie nolemj piedāvāt piegādes pakalpojumus konkrētās dalībvalstīs vai konkrētās dalībvalstu vietās, norādot to savos vispārīgajos piekļuves nosacījumos, nevar diskriminēt klientus, kuri vēlas izmantot šo piegādes pakalpojumu sniegtos ieguvumus, klientu valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ (skatīt arī 4.1. iedaļu par pārrobežu piegādi).

2.3.4. *Vai Regulā ir noteikts, ka tirgotājiem jāpārvieto sava fiziskā atrašanās vieta, lai sniegtu pakalpojumus klienta atrašanās vietā Eiropā?*

Nē, Regulā nav iekļauts šāds tirgotāja pienākums pārvietot fiziskās atrašanās vietu.

2.3.5. *Vai ar Regulu reglamentē cenas?*

Nē, Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas mērķis ir novērst ES klientu diskrimināciju. Patlaban šī diskriminācija traucē īstenot pārrobežu tirdzniecības iespējas un rada šķēršļus pilnīgai vienotā tirgus izmantošanai. Šajā regulā nav reglamentēti vai saskaņoti cenu līmeņi kā tādi.

Tāpēc tirgotāji joprojām var brīvi noteikt dažādas cenas, piemēram, tīmekļa vietnēs, kas ir vērstas uz dažādām klientu grupām. Tomēr šīm tīmekļa vietnēm vajadzētu būt piekļūstamām visiem ES klientiem, un konkrētās iepriekš minētās situācijās ES klientiem vajadzētu varēt iegādāties preces vai pakalpojumus ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus piemēro tirgotāja dalībvalsts valstspiederīgajiem, tostarp attiecībā uz neto cenām (t. i., neietekmējot dažādas piemērojamās PVN likmes).

Regula neattiecas arī uz dinamisko cenu piemērošanu, ja tirgotāji laika gaitā pielāgo savus piedāvājumus tādu faktoru ietekmē, kas nav saistīti ar valstspiederību, dzīvesvietu vai uzņēmējdarbību.

Piemērs: uz tīmekļa vietni, kurā reāllaikā tiek veiktas cenu izmaiņas, pamatojoties uz pieprasījumu un/vai citiem parametriem (piemēram, iepriekš veiktiem meklējumiem un/vai pirkumiem), kas nav saistīti ar dzīvesvietu vai valstspiederību, būtībā neattiektos Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulā noteiktais aizliegums attiecībā uz nediskriminēšanu.

2.3.6. *Vai tirgotājs, veicot pārrobežu piegādes, drīkst noteikt augstāku cenu (piemēram, ņemot vērā transporta izmaksas, sūtījumu pārvadāšanu un*

apstrādi)? Ja drīkst, vai papildu maksājumiem būtu jāatspoguļo faktiskā izmaksu bāze?

Ar Regulu netiek reglamentēti vai saskaņoti cenu līmeņi. Iespēja piedāvāt klientiem pārrobežu piegādi dažās vai visās dalībvalstīs būtībā joprojām ir tirgotāja brīva tirgvedības izvēle, ko tomēr dara zināmu piemērojamos vispārīgajos noteikumos un nosacījumos. Kopējā cena ir skaidrā un saprotamā veidā jāpaziņo patērētājiem pirms līguma noslēgšanas (skatīt jo īpaši Patērētāju tiesību direktīvas[36] 5., 6. un 8. pantu). Skatīt arī 4. iedaļu, lai saņemtu papildu informāciju par pārrobežu piegādi, kā arī par to, kā Regulā 2018/644[37] ir paredzēta lielāka pārredzamība attiecībā uz cenām, kas noteiktas par pārrobežu paku piegādes pakalpojumiem.

2.3.7. *Vai tirgotājam ir iespēja veidot atšķirīgus piedāvājumus dažādos pārdošanas punktos vai tīmekļa vietnēs Eiropas Savienībā, tostarp piedāvājot dažādas piegādes iespējas?*

Regula neietekmē tirgotāju tiesības brīvi noteikt savu preču un pakalpojumu cenas un veidot tīmekļa vietnes visā ES, kā arī veikt savas tirgvedības darbības. Attiecīgajās situācijās Regulā būtībā ir paredzēts pienākums, ka pret ES klientiem, ja tie ir tādā pašā situācijā (t. i., ja klienti vēlas pieņemt vispārīgos piekļuves nosacījumus, tostarp piegādes iespējas, kas paredzētas konkrētā tīmekļa vietnē vai pārdošanas punktā), ir jāizturas tādā pašā veidā neatkarīgi no to valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas.

Tas nozīmē arī to, ka tirgotāji var turpināt veidot uz noteiktām klientu grupām vērstus piedāvājumus, ja to veic neatkarīgi no valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības kritērijiem (piemēram, piedāvājumi jauniešiem vai piedāvājumi, kas paredzēti konkrēti patērētājiem, nevis profesionāļiem).

2.3.8. *Vai klientam ir iespēja iegādāties produktu vienā tīmekļa vietnē, bet izvēlēties citā šīs vietnes versijā piedāvātās piegādes iespējas?*

Tirgotāji savu pakalpojumu sniegšanas nosacījumus, tostarp piegādes iespējas, norāda savos vispārīgajos piekļuves nosacījumos. Šiem nosacījumiem jābūt pieejamiem tirgotāju tīmekļa vietnēs, un tos jebkurā gadījumā skaidrā un saprotamā veidā paziņo patērētājam. Ja klients nolemj pasūtīt produktu vai pakalpojumu, izmantojot konkrētu tīmekļa vietni, viņš/viņa parasti piekrīt šiem nosacījumiem. Ja pasūtījumu veic, izmantojot noteiktu tīmekļa vietnes versiju, šim darījumam piemēro vispārīgos piekļuves nosacījumus, kuri attiecas uz šajā tīmekļa vietnē sniegtajiem piedāvājumiem.

Piemērs: klients no Grieķijas iegādājas produktu tirgotāja Bulgārijas tīmekļa vietnē, kurā vienīgā piedāvātā piegādes iespēja ir piegāde Bulgārijā. Tirgotājs veic piegādi arī Grieķijā, bet tas attiecas tikai uz pasūtījumiem, kas veikti, izmantojot Grieķijas tīmekļa vietni. Klients no Grieķijas nav tiesīgs pieprasīt Bulgārijas tīmekļa vietnē veiktu pasūtījumu piegādi Grieķijā. Bet, ja abās tīmekļa vietnēs pieejamā pakalpojuma noteikumi un nosacījumi ir vienādi, t. i., ja tie ietver piegādi abās valstīs, tas vien, ka pasūtījums ir veikts Grieķijas vai

[36] Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Direktīva 2011/83/ES par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK.

[37] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. aprīļa Regula (ES) 2018/644 par pārrobežu paku piegādes pakalpojumiem.

Bulgārijas valsts tīmekļa vietnē, nevar ierobežot piegādes pakalpojuma apmēru, ko tirgotājs ir norādījis attiecīgajos noteikumos un nosacījumos.

2.3.9. *Cik lielā mērā uz tirgotājiem attiecas Regulas darbības joma, ja tie pārdod, piedāvājot piegādi tikai savā mītnes dalībvalstī?*

Tirgotājam principā ir iespēja arī turpmāk brīvi noteikt ģeogrāfisko teritoriju, kurā viņš/viņa sniedz piegādes pakalpojumus. Tomēr Regulas noteikumi liedz šādam tirgotājam diskriminēt ārvalstu klientu, kas vēlas iegādāties preci ar tādiem pašiem nosacījumiem kā vietējais klients (tā dēvētais "iepirkties kā vietējam iedzīvotājam" scenārijs).

Piemērs: klients no Beļģijas vēlas pirkt ledusskapi Vācijas tīmekļa vietnē no tirgotāja, kurš piedāvā piegādi tikai uz Vācijas adresēm. Ja klients no Beļģijas vēlas preces saņemt tirgotāja telpās vai kādā citā Vācijas piegādes adresē, uz kuru tirgotājs veic piegādi, tirgotājs nevar diskriminēt šādu klientu Beļģijas valstspiederības dēļ vai tāpēc, ka klients dzīvo Beļģijā vai veic tur uzņēmējdarbību. Tomēr Beļģijas klients nevar pieprasīt, lai tirgotājs no Vācijas piegādā preci Beļģijā, ja tas nav paredzēts tirgotāja vispārīgajos piekļuves nosacījumos.

2.3.10. *Vai Regulā ir noteikta prasība, ka tirgotājiem ir jāreģistrējas uzņēmumu reģistrā vai elektronisko atkritumu sistēmās katrā dalībvalstī, kurā klienti vēlas iegādāties preces vai pakalpojumus atbilstīgi Regulas noteikumiem? Piemēram, vai iepriekšējā piemērā minētais tirgotājs no Vācijas jāuzskata par tirgotāju, kas pārdod preces Beļģijā, un vai tāpēc šim tirgotājam jābūt reģistrētam Beļģijā?*

Nē, Regulas noteikumi paredz, ka tirgotājiem nav jābūt reģistrētiem visās dalībvalstīs, kurās patērētāji varētu izrādīt interesi par šo tirgotāju piedāvāto preču iegādi vai kurās patērētāji šīs preces faktiski iegādājas. Regulā ir skaidri norādīts, ka tas vien, ka tirgotāji izpilda Regulā noteiktos pienākumus un tādējādi tikai nodrošina piekļuvi savai tīmekļa vietnei, kā arī iespēju veikt pirkumu nediskriminējošā veidā, nenozīmē, ka tirgotāji vērš savu darbību uz citu dalībvalsti. Tādējādi pašā Regulā nav ne ietverts, ne paredzēts pienākums reģistrēties uzņēmumu reģistrā vai elektronisko atkritumu sistēmās katrā dalībvalstī, kurā pircēji vēlas iegādāties preces vai pakalpojumus.

2.3.11. *Dažos gadījumos, lai subsidētu pakalpojumus, tiek izmantoti vietējie nodokļi (piemēram, attiecībā uz vietējo muzeju vai peldbaseinu ieejas maksām). Vai saskaņā ar Regulu tas būs aizliegts?*

Regula attiecas uz tirgotājiem un neskar noteikumus, ar kuriem reglamentē nodokļu jomu. Tāpēc Regulā nav paredzēti noteikumi par vietējo nodokļu izmantošanu. Tādējādi tā neaizliedz izmantot vietējos nodokļus, lai subsidētu noteiktas darbības, piemēram, vietējo muzeju vai peldbaseinu ieejas maksas.

Tomēr, ja subsidētie pakalpojumi atbildīs Regulas piemērošanas prasībām (attiecīgā situācija nav pilnībā iekšēja situācija, pakalpojums nav izslēgts no Regulas darbības jomas, pakalpojuma sniedzējs ir uzskatāms par tirgotāju, pakalpojumam piemēro kādu no Regulā aprakstītām konkrētām situācijām), attiecīgā pakalpojuma sniegšanai piemēros Regulā noteikto diskriminācijas aizliegumu (skatīt arī 2.3.12. jautājumu).

Taču Regulas 27. apsvērumā ir norādīts, ka atšķirīgu piekļuves nosacījumu piemērošana nav liegta tādu konkrētu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar valstspiederību, dzīvesvietu vai uzņēmējdarbības veikšanas vietu, tostarp tirgotājam veiktu iemaksu dēļ.

2.3.12. *Cik lielā mērā šī Regula attiecas uz "sabiedriskajiem pakalpojumiem" vai uz tām noteikumu un nosacījumu daļām, kurām piemēro dažas īpašas tiesiskas prasības?*

Lai gan ar ekonomiku nesaistīti vispārējas nozīmes pakalpojumi ir izslēgti no Regulas darbības jomas, Regula attiecas uz tiem "sabiedriskajiem pakalpojumiem", ko parasti sniedz par atlīdzību, tādējādi — uz vispārējas ekonomiskas nozīmes pakalpojumiem (citstarp, piemēram, gāzes, ūdens, elektrības piegādi, skatīt arī 2.1.20. jautājumu).

Turklāt Regulu piemēro tikai tad, ja pastāv atbilstība visām prasībām par tās piemērojamību. Tāpēc Regula attiecas, piemēram, tikai uz pakalpojumiem, ko sniedz "tirgotāji". No šā termina definīcijas izriet, ka nav nozīmes tam, vai pakalpojumu sniedzējs (ja tā ir juridiska persona) ir privāta vai publiska juridiska persona. Tomēr svarīgs ir jautājums, vai pakalpojumu sniedzējs rīkojas nolūkos, kas saistīti ar viņa/viņas komercdarbību, uzņēmējdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju; ja šādu nolūku nav, tad pakalpojumu sniedzējs nav uzskatāms par tirgotāju, un attiecīgajām darbībām, piemēram, valsts pārvaldes iestāžu administratīvām darbībām Regulu nepiemēro.

Attiecībā uz īpašām tiesiskām prasībām, kas ir noteiktas ES tiesībās vai ES tiesībām atbilstīgos valstu tiesību aktos, kā jau minēts iepriekš (2.2.4. jautājumā), 3. pantu par piekļuvi tiešsaistes saskarnēm nepiemēro tiktāl, ciktāl piekļuves ierobežojums izriet no tirgotājam piemērojamās tiesiskās prasības. Tas pats attiecas arī uz 4. pantā paredzētajiem nediskriminēšanas noteikumiem.

Piemērs: atbilstību regulējošiem pasākumiem, ar kuriem nosaka īpašas cenas vispārējas ekonomiskas nozīmes pakalpojumu sniedzējiem, šī Regula neietekmē tiktāl, ciktāl tie atbilst ES tiesībām, tostarp vispārējiem nediskriminēšanas principiem.

2.3.13. *Kāda ir ietekme uz uzņēmējdarbības modeļiem, kuri pamatojas uz lokalizētām reklāmām, lai piedāvātu subsidētas pārdošanas cenas (piemēram, tirgotāji, kas pārdod planšetdatorus, kuros ir iepriekš instalēta reklāma, kas vērsta uz lietotājiem konkrētā dalībvalstī)?*

Katra tirgotāja ziņā ir noteikt, kāda ir Regulas ietekme uz tā attiecīgajiem uzņēmējdarbības modeļiem. Tomēr, ja tirgotāja darbība ietilpst Regulas darbības jomā, patērētājiem nevar liegt iegādāties attiecīgo preci vai pakalpojumu diskriminējošu iemeslu dēļ.

Piemērs: patērētājam no Spānijas nevar liegt tiesības iegādāties no tirgotāja Vācijā planšetdatoru, ko patērētājs plāno saņemt Vācijā, kur šāda saņemšanas iespēja ir pieejama Vācijas patērētājiem. Tomēr tirgotājs būtībā var brīvi noteikt ģeogrāfisko teritoriju, kurā preces tiek piegādātas vai kur tās var saņemt.

2.3.14. *Kādas ir Regulas 4. panta 3. punktā minētās valstu ārpuslīgumiskās tiesiskās prasības, un ko šis noteikums nozīmē?*

Regulas 4. panta 3. punkts attiecas uz tām tiesiskajām prasībām, kas nevis izriet no līgumiskām attiecībām starp klientu un tirgotāju, bet kuras nosaka klienta dalībvalsts un kuras ir saistītas ar attiecīgajām precēm vai pakalpojumiem, piemēram, marķēšanas prasības vai konkrētai nozarei piemērojamas prasības. Regulas 4. panta 3. punktā ir skaidri norādīts, ka tas vien, ka tiek ievēroti Regulas noteikumi, pats par sevi nerada attiecīgajam tirgotājam pienākumu ievērot šādas tiesiskās prasības.

Piemērs: ja tirgotājs nevērš savu darbību uz konkrētu dalībvalsti, bet pārdod preci ārvalstu klientam tikai tādēļ, lai ievērotu Regulā noteiktos pienākumus, tirgotājam nebūs jāizpilda īpašas marķēšanas prasības, kas noteiktas klienta dalībvalstī.

2.3.15. *Vai tirgotāji ir atbildīgi par to, ka tie klientam no citas dalībvalsts pārdod tādas preces vai sniedz tādus pakalpojumus, uz ko klienta dalībvalstī var attiekties aizliegums?*

Regulā ir norādīts, ka 4. panta 1. punktā noteikto diskriminācijas aizliegumu nepiemēro, ja šādi valstu noteikumi liedz tirgotājam pārdot preces vai sniegt pakalpojumus konkrētiem klientiem vai konkrētās teritorijās esošiem klientiem ar nosacījumu, ka valstu noteikumi atbilst ES tiesībām. Diskriminācijas aizliegumu nepiemēro arī tad, ja tirgotājam iepriekš minētās darbības veikt liedz spēkā esošu ES tiesību aktu noteikumi. Tādējādi diskriminācijas aizliegums nenozīmē, ka tirgotājiem vairs nav saistoši tiem piemērojamie attiecīgie Eiropas Savienības vai valstu noteikumi.

Tomēr, kā minēts iepriekš, Regulā ir precizēts, ka tas vien, ka tiek ievērots diskriminācijas aizliegums, pats par sevi nerada tirgotājam pienākumu ievērot klienta dalībvalstī piemērojamās valstu ārpuslīgumiskās tiesiskās prasības saistībā ar attiecīgām precēm vai pakalpojumiem, vai nepieciešamību informēt klientus par minētajām prasībām (4. panta 3. punkts). Tāpēc, ja uz tirgotāju klienta dalībvalstī neattiecas valsts ārpuslīgumiska tiesiska prasība, Regulas noteikumu ievērošana vien nevar izraisīt tirgotāja atbildību par atbilstību minētajā dalībvalstī.

Piemērs: uz konkrēta DVD diska pārdošanu Zviedrijā un Francijā attiecas atšķirīgi vecuma ierobežojumi. Tāpēc vien, ka Francijas tirgotājs, kas pārdod DVD klientam no Zviedrijas ar piegādi Francijā, ievēro Regulā noteiktās prasības, šim tirgotājam nav pienākuma nodrošināt atbilstību iespējamiem stingrākiem Zviedrijā piemērotiem vecuma ierobežojumiem un tam nav jāinformē klienti par Zviedrijā piemērojamiem atšķirīgiem vecuma ierobežojumiem.

2.3.16. *Vai Regula ietekmē sezonālu pārdošanas veicināšanas pasākumu ierobežojumus?*

Regulā nav īpašu noteikumu par sezonāliem pārdošanas veicināšanas pasākumiem vai ar tiem saistītiem ierobežojumiem. Tāpēc uz šādiem veicināšanas pasākumiem attiecas "parastie" Regulā paredzētie nediskriminēšanas noteikumi, ja attiecīgā situācija ietilpst to darbības jomā. Šādos gadījumos patērētājiem/galalietotājiem no citām dalībvalstīm būtu jāvar nediskriminējošā veidā piekļūt sezonālajiem pārdošanas veicināšanas pasākumiem.

2.3.17. *Vai tirgotājiem pārdošanas, veicināšanas vai citi cenu kampaņu veidi var būt tikai vienā no to elektroniskās komercijas tīmekļa vietnēm?*

Regula neietekmē tirgotāju rīcības brīvību organizēt to tirdzniecības politiku pēc saviem ieskatiem, ja vien tirgotāji ievēro Regulā izklāstītos nediskriminēšanas noteikumus. Turklāt Regula neizslēdz to, ka tirgotāji nediskriminējošā veidā var brīvi piedāvāt dažādus nosacījumus — tostarp dažādas neto pārdošanas cenas dažādos pārdošanas punktos, piemēram, veikalos un tīmekļa vietnēs — vai īpašus piedāvājumus mērķtiecīgi vērst uz konkrētu teritoriju dalībvalstī. Tomēr atbilstīgi Regulai patērētājiem no citām dalībvalstīm ir jāvar piekļūt šiem piedāvājumiem nediskriminējošā veidā.

Tādējādi atbilstīgi Regulas noteikumiem tirgotāji var brīvi veidot pārdošanas, veicināšanas vai cita veida cenu kampaņas savās izvēlētajās elektroniskās komercijas tīmekļa vietnēs, ja vien tie rīkojas nediskriminējošā veidā.

2.3.18. *Vai ar šo Regulu tiek saskaņotas pārdošanai piemērojamās PVN likmes?*

Nē. Regula neskar nodokļu jomā piemērojamus noteikumus. Tas nozīmē, ka PVN tiek maksāts saskaņā ar PVN noteikumiem dalībvalstī, kurā pakalpojumi tiek sniegti vai preces tiek piegādātas. Turklāt attiecībā uz cenām jēdziens "vispārīgie piekļuves nosacījumi" nepārprotami attiecas tikai uz neto pārdošanas cenām. Šā dokumenta 4. iedaļā ir sniegta plašāka informācija par PVN noteikumu pilnveidošanu elektroniskās komercijas kontekstā.

2.3.19. *Vai tirgotājiem ir jāievēro klienta dalībvalstī piemērojamie tiesību akti par fiksētu cenu noteikšanu grāmatām?*

Regulas 4. pantā paredzētie nediskriminēšanas noteikumi neliedz tirgotājiem piemērot atšķirīgas cenas grāmatām, ko pārdod klientiem noteiktās teritorijās, ja šāda prasība tirgotājiem ir noteikta dalībvalstu tiesību aktos saskaņā ar ES tiesībām.

Ja uz situāciju attiecas 4. pants un tirgotājam piemēro šādu valsts tiesību aktu prasības, viņš/viņa, pamatojoties uz 4. pantu, nevar apgalvot, ka šādi tiesību akti vairs nav piemērojami. Tāpēc tirgotājam šādi tiesību akti ir juridiski saistoši ar nosacījumu, ka tie atbilst ES tiesībām.

Piemērs: grāmatnīcai, kas pārdod grāmatas Francijā un Beļģijā, attiecībā uz pārdošanas darījumiem Beļģijā un Francijā attiecīgi piemēro atbilstošos tiesību aktus par fiksētu cenu noteikšanu.

2.3.20. *Vai Regulā ir prasība, ka mikrouzņēmumiem, kuriem nav jāreģistrējas kā PVN maksātājiem savā dalībvalstī, ir jāreģistrējas citās dalībvalstīs, piemēram, elektroniski sniegtu pakalpojumu jomā?*

Atbilstība saistībām PVN jomā rada bažas galvenokārt mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), jo īpaši pārrobežu kontekstā. Regulā ir atspoguļots tas, ka ir svarīgi nepalielināt slogu mazajiem uzņēmumiem. Konkrēts atbrīvojums no 4. panta nediskriminēšanas noteikumiem Regulā ir paredzēts tiem tirgotājiem, kuri nepārsniedz valsts atbrīvojuma no PVN robežvērtību. Tādējādi tiem MVU, kuri ir atbrīvoti no PVN nomaksas mītnes dalībvalstī, nav pienākuma elektroniski sniegtus pakalpojumus pārdot ārvalstīs atbilstīgi 4. panta 1. punkta b) apakšpunktam.

2.3.21. *Vai tirgotājiem būs jāievēro prasības, ko nosaka citu dalībvalstu tiesību akti patērētāju tiesību aizsardzības jomā?*

Noteikumus par patērētāju tiesību aizsardzības jomā piemērojamiem tiesību aktiem un tiesu jurisdikciju reglamentē regula "Roma I" un regula "Brisele I". Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulā šie noteikumi nav grozīti vai ignorēti. Tāpēc tas, kādi ir piemērojamie tiesību akti patērētāju tiesību aizsardzības jomā un kuras tiesas ir kompetentas attiecīgu jautājumu izskatīšanā, būtu jānosaka atbilstīgi regulai "Roma I" un regulai "Brisele I". Tas lielā mērā būs atkarīgs no atbildes uz jautājumu, vai tirgotājs vērš vai nevērš savu darbību uz citu dalībvalsti. Saistībā ar to Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulā ir precizēts, ka Regulas noteikumu ievērošana vien nenozīmē, ka tirgotājs vērš savu darbību uz citu dalībvalsti. Lai saņemtu papildu informāciju, lūdzu, skatiet arī 4.2. iedaļu.

2.3.22. *Vai patērētājiem, pamatojoties uz Regulu, ir tiesības pieprasīt, lai lietotāja rokasgrāmatas / norādījumi un cita informācija par produktiem būtu viņu valodā un piederumi (piemēram, spraudņi, adapteri) būtu pielāgoti attiecīgajam vietējam tirgum?*

Nē, Regulā pašā par sevi tirgotājiem nav noteikts pienākums pielāgot savas preces citas valsts tirgus vajadzībām vai nodrošināt, lai lietotāja rokasgrāmatas, norādījumi un cita informācija par produktu būtu konkrētā valodā. Taču Regula arīdzan neaizliedz tirgotājiem ne šādi rīkoties, ne arī sniegt pēcpārdošanas palīdzību.

Regula neietekmē citus ES noteikumus, kuri tirgotājam varētu būt piemērojami un kuros var būt iekļautas šādas attiecīgas patērētāju tiesību aizsardzības prasības. Piemēram, Patērētāju tiesību direktīva ļauj dalībvalstīm saglabāt vai ieviest valodas prasības attiecībā uz līgumā iekļaujamu informāciju.

Atbilstīgi attiecīgiem ES noteikumiem (jo īpaši regulai "Roma I" par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām) tirgotājiem ir jāievēro patērētāju tiesību aizsardzības prasības, kas varētu tikt piemērotas attiecīgo patērētāju dalībvalstī tādā gadījumā, ja tirgotāji vērš savu darbību uz šo dalībvalsti. Saistībā ar to Regulā ir precizēts — tāpēc vien, ka tirgotājs sniedz informāciju un palīdzību pēc Regulā prasīta līguma noslēgšanas, nevar uzskatīt, ka viņš/viņa vērš savu darbību uz citu dalībvalsti.

2.3.23. *Kā Regula ietekmē patērētāju tiesības uz tiesisko aizsardzību, ja pārdotajām precēm ir trūkumi?*

Regula neietekmē patērētāju tiesības šādos gadījumos. Regulas galvenais risināmais uzdevums ir nodrošināt nediskriminējošu pārrobežu piekļuvi precēm un pakalpojumiem situācijās, kas ir Regulas darbības jomā. Regulā nav iekļauti noteikumi par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, piemēram, gadījumā, ja vēlāk tiek konstatēti attiecīgo preču trūkumi. Sīkāku informāciju, lūdzu, skatiet 4. iedaļā.

Kā norādīts iepriekš, tas tomēr nenozīmē, ka nevarētu būt arī citi ES tiesību aktu noteikumi, kas ir jāievēro un kas piešķir patērētājiem noteiktas tiesības šādos gadījumos. Saskaņā ar

Patēriņa preču pārdošanas un garantiju direktīvu[38], ko Regula neskar, pārdevējs ir atbildīgs patērētājam par jebkuru preču piegādes brīdī esošu neatbilstību, un patērētājs ir tiesīgs prasīt, lai preces bez maksas padarītu atbilstīgas, salabojot vai aizstājot tās, vai arī, ja tas netiek darīts, ir tiesīgs panākt cenas samazināšanu vai līguma anulēšanu. Pārdevēja pienākums bez maksas nodrošināt labošanu vai aizstāšanu ietver pienākumu segt preču atbilstības atjaunošanai nepieciešamās izmaksas, tostarp pasta izmaksas, darbaspēka izmaksas un materiālu izmaksas. Preces ir jāsalabo vai jāaizstāj pieņemamā laikposmā, un nesagādājot patērētājam ievērojamas neērtības.

2.3.24. *Vai Regula dod klientiem tiesības saņemt pēcpārdošanas pakalpojumus dalībvalstī, kurā tie dzīvo?*

Nē. Regula nepiešķir šādas tiesības. Kā skaidrots iepriekš, Regula risina citus jautājumus, jo īpaši tos, kas ir saistīti ar piekļuvi. Tāpēc Regulā noteiktais diskriminācijas aizliegums nebūtu jāizprot kā tāds, kas ietekmē kāda teritoriāla ierobežojuma vai cita ierobežojuma piemērošanu pēcpārdošanas klientu atbalstam, pēcpārdošanas pakalpojumiem un komercgarantijām, ko tirgotājs brīvprātīgi piedāvā klientam. Šos patērētāju tiesību aizsardzības jautājumus regulē citi Eiropas Savienības tiesību akti, piemēram, Patēriņa preču pārdošanas un garantiju direktīva. Kā minēts iepriekš (2.3.23. jautājumā), Regulas piemērošana šo direktīvu neskar.

Taču Regulā ir precizēts, ka tāpēc vien, ka tirgotājs sniedz informāciju un palīdzību pēc Regulas noteikumos prasīta līguma noslēgšanas, nevar uzskatīt, ka viņš/viņa vērš savu darbību uz citu dalībvalsti.

2.4. Nediskriminēšana ar maksājumiem saistītu iemeslu dēļ (5. pants)

2.4.1. *Vai tirgotājiem ir pienākums pieņemt jebkura veida maksājumu līdzekļus?*

Nē. Tirgotāji būtībā var brīvi izlemt, kāda veida maksājumu līdzekļus tie vēlas pieņemt. Regulas 5. pantu piemēro maksājumu darījumiem, kas tiek veikti, izmantojot elektronisku darījumu ar kredīta pārvedumu, tiešā debeta maksājumu vai kartei piesaistītu maksājumu instrumentu tajā pašā kartes zīmolā un kategorijā, ja tiek izpildītas autentificēšanas prasības un maksājumu darījumi ir valūtā, kuru tirgotājs pieņem. Tomēr, tiklīdz šī izvēle ir izdarīta, tirgotājiem nebūtu jādiskriminē klienti Eiropas Savienībā, atsakot darījumus vai piemērojot atšķirīgus maksājuma nosacījumus klientu valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ vai saistībā ar maksājumu konta reģistrācijas vietu, maksājumu pakalpojumu sniedzēja uzņēmējdarbības veikšanas vietu vai maksājumu instrumenta izdošanas vietu.

2.4.2. *Vai tirgotāji dažādos tīmekļa veikalos var piedāvāt atšķirīgus maksājumu līdzekļus? Piemēram, vai tirgotājs var pieņemt kredītkartes un debetkartes savā Itālijas tīmekļa veikalā, bet savā Beļģijas tīmekļa veikalā pieņemt tikai kredītkartes?*

Tirgotāji būtībā var brīvi noteikt nosacījumus, ar kuriem tie piedāvā preces vai pakalpojumus, tostarp attiecībā uz to, kādus maksājumu līdzekļus šie tirgotāji pieņem savā tīmekļa vietnē. Tādējādi tirgotāji var izlemt piedāvāt atšķirīgus nosacījumus dažādās savās tīmekļa vietnēs.

[38] Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 25. maija Direktīva 1999/44/EK par dažiem patēriņa preču pārdošanas aspektiem un saistītajām garantijām.

Tomēr, ja tirgotāji pieņem konkrētu maksājumu līdzekli konkrētā tīmekļa vietnē, tiem šis maksājumu līdzeklis būtu jāpieņem arī no patērētājiem, kas nav no tās dalībvalsts, uz kuru ir vērsta konkrētā tīmekļa vietne.

2.4.3. *Vai noteikums par nediskriminēšanu ar maksājumiem saistītu iemeslu dēļ attiecas uz maksājumiem, kas veikti, pamatojoties uz izrakstītu rēķinu?*

Jā, ciktāl maksājumu līdzeklis, kas tiek pieņemts rēķinu apmaksai, ietilpst Regulas 5. panta darbības jomā, jo īpaši, ja maksājums tiek veikts, izmantojot kredīta pārvedumu, tiešā debeta maksājumu vai kartei piesaistītu maksājumu instrumentu. Tomēr tas neskar piegādes ierobežojumus (piemēram, ja rēķins tiek apmaksāts pārvadātājam tieši) vai iespēju aizturēt preču piegādi vai pakalpojuma sniegšanu, līdz tirgotājs saņem apstiprinājumu, ka maksājums ir pienācīgi iniciēts (skatīt 2.4.7. jautājumu).

Piemērs: elektronisko ierīču tirgotājs piedāvā iespēju veikt apmaksu, pamatojoties uz rēķinu, ko var apmaksāt, izmantojot kredīta pārvedumu vai tiešā debeta maksājumu, un šis tirgotājs veic piegādi tikai Austrijā un Vācijā. Tirgotājs nevar noraidīt rēķina apmaksu, kas veikta no Francijas bankas konta vai ko ir veicis Francijas iedzīvotājs. Tomēr noteikumi neparedz, ka tirgotājam ierīce ir jāpiegādā (un tādējādi jāpieņem, ka rēķins tiek apmaksāts piegādes brīdī) Francijā, ja tas nav paredzēts tirgotāja vispārīgajos nosacījumos.

2.4.4. *Vai tirgotājiem būs jāpieņem visas valstu debetkartes, kas izdotas citās ES valstīs?*

Nē. Regulā ir norādīts, ka tirgotāji nedrīkst diskriminēt klientus, pamatojoties, piemēram, uz dalībvalsti, kurā kredītkarte vai debetkarte ir izsniegta, bet šāda attieksme ir pieļaujama tikai pret konkrētu maksājumu zīmolu un kategoriju, ko tirgotāji pieņem kā maksājumu metodi.

Praksē tas nozīmē, ka, ja tirgotājs pieņem konkrēta zīmola debetkartes, viņam/viņai nav jāpieņem tā paša zīmola kredītkartes vai citu zīmolu debetkartes. Tas nozīmē arī to, ka tirgotājam nav jāpieņem konkrētā zīmola komerciālās kredītkartes, ja viņš/viņa pieņem tikai šā zīmola patēriņa kredītkartes. Tomēr tas nozīmē, ka, ja tirgotājs pieņem vienā dalībvalstī izdotas konkrēta zīmola kredītkartes, tam ir jāpieņem arī citā dalībvalstī izdotas tāda paša veida un tāda paša zīmola kredītkartes.

Piemērs: tirgotājs no Rumānijas pieņēma konkrēta zīmola debetkartes tikai tad, ja tās bija izdotas Rumānijā, un atteicās pieņemt maksājumus, ja tie tika veikti ar citā dalībvalstī izdotu tā paša zīmola debetkarti. Atbilstīgi Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulai šāda prakse patlaban ir aizliegta. Tomēr, ja tirgotāja pārdošanas stratēģija kopumā paredz nepieņemt minētā zīmola kredītkartes neatkarīgi no to izdošanas vietas, tad tirgotājs šo stratēģiju var īstenot arī turpmāk.

2.4.5. *Vai tirgotājiem, kas klientiem sniedz paši savas kredītiespējas (pretstatā trešo personu piedāvātām kredītkartēm), lai tie varētu iegādāties produktus tirgotāja tīmekļa vietnē, ir jāpiedāvā minētās iespējas klientiem no visām dalībvalstīm?*

Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas 5. pantu piemēro darījumiem, kurus veic, izmantojot kredīta pārvedumu, tiešā debeta maksājumu vai kartei piesaistītu maksājumu instrumentu. Citādi sakot, 5. pants attiecas uz maksājumu, nevis kredītu. Kredīta sniegšana ir finanšu

pakalpojums, un atbilstīgi Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas 1. panta 3. punktam finanšu pakalpojumi (tāpat kā visi citi pakalpojumi, kas ir izslēgti no Pakalpojumu direktīvas darbības jomas) ir izslēgti no Regulas darbības jomas. Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas 8. apsvērumā ir precizēts, ka piekļuve mazumtirdzniecības finanšu pakalpojumiem būtu jāizslēdz no Regulas darbības jomas. Tāpēc tirgotājam nav jāpiedāvā kredītiespējas visu dalībvalstu klientiem.

2.4.6. *Vai tirgotājiem ir pienākums slēgt nolīgumus ar maksājumu iniciēšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas aptver visas Eiropas bankas?*

Nē. Tirgotājam, kas izmanto maksājumu iniciēšanas pakalpojumus, kā noteikts Otrajā maksājumu pakalpojumu direktīvā[39], nav pienākuma pieņemt maksājumu, ja tā dēļ ir jāslēdz jauns vai grozīts līgums ar maksājumu iniciēšanas pakalpojumu sniedzēju, t. i., ar pakalpojumu sniedzēju, kas dod iespēju iniciēt maksājuma rīkojumu pēc maksājumu pakalpojumu lietotāja pieprasījuma attiecībā uz maksājumu kontu, kuru tur cits maksājumu pakalpojumu sniedzējs.

2.4.7. *Vai tirgotāji ir tiesīgi līdz maksājuma noslēgšanai aizturēt citas dalībvalsts klientiem piedāvāto preču vai pakalpojumu piegādi?*

Jā. Regulā ir precizēts, ka noteiktais tādas diskriminācijas aizliegums, kuras pamatā ir ar maksājumu saistīti iemesli, neliedz tirgotājam iespēju šādi rīkoties, bet tas ir atļauts tikai objektīvu iemeslu gadījumā, t. i., ja tirgotājam nav pieejami citi līdzekļi, ar ko mazināt klienta saistību nepildīšanas risku.

Piemērs: pārdevējs, izmantojot kredītreitingu sistēmas, regulāri pārbauda savu klientu kredītspēju. Klients, piemēram, viņa/viņas dzīvesvietas dēļ, nav iekļauts šādās sistēmās; šādā gadījumā tirgotājs var aizturēt preci un sagaidīt kredīta pārveduma apstiprinājumu no savas bankas vai tiešā debeta maksājuma gadījumā pirms preču nosūtīšanas pieprasīt avansa maksājumu ar kredīta pārvedumu.

2.4.8. *Vai Regulu piemēro skaidras naudas maksājumiem?*

Nē, Regulas noteikums par nediskriminēšanu ar maksājumu saistītu iemeslu dēļ neattiecas uz skaidras naudas maksājumiem.

2.4.9. *Vai ar Regulu tiek saskaņotas kredītkaršu lietošanas maksas?*

Nē, Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulā netiek saskaņotas šādas maksas. Regulā ir paredzēts nediskriminēšanas noteikums, vienlaikus precizējot, ka noteiktos gadījumos tirgotājs var pieprasīt maksu par tādu kartei piesaistītu maksājumu instrumentu izmantošanu, kuriem netiek reglamentētas starpbanku komisijas maksas. Tomēr šādas maksas nedrīkst pārsniegt tiešās izmaksas, kas tirgotājam ir radušās par konkrētā maksājumu instrumenta izmantošanu.

[39] Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra Direktīva (ES) 2015/2366 par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK.

2.5. Pasīvās pārdošanas nolīgumi (6. pants)

2.5.1. *Vai tirgotāji drīkstēs atšķirīgi izturēties pret klientiem no citām dalībvalstīm, piemēram, liedzot piekļuvi savām precēm vai pakalpojumiem, ja to noteiks līgumsaistības ar piegādātājiem?*

Piegādātājs līgumā nevar aizliegt tirgotājam reaģēt uz klientu labprātīgiem pasūtījumiem, proti, tas nevar aizliegt tā dēvēto "pasīvo pārdošanu" Regulā noteiktās konkrētās situācijās. Šādas līgumiskas prasības, ciktāl tās ietilpst Regulas darbības jomā, ir automātiski spēkā neesošas. Praksē tas nozīmē, ka tirgotājiem vajadzētu būt iespējai apkalpot visus klientus neatkarīgi no to valstspiederības vai dzīvesvietas.

Piemērs: piegādātājs no Francijas nevar aizliegt savam tirgotājam no Spānijas apkalpot Francijas klientus, kuri, izmantojot meklēšanu internetā, ir atraduši tirgotāja Spānijas tīmekļa vietni un vēlas veikt tajā pirkumu.

No otras puses, Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula neietekmē nolīgumus, kas ierobežo aktīvo pārdošanu Vertikālā grupālā atbrīvojuma regulas nozīmē[40]. "Aktīvā pārdošana" ir aktīvs darbs ar individuāliem klientiem, piemēram, sūtot tiešus pasta sūtījumus vai apmeklējot klientus; vai arī aktīvs darbs ar konkrētu klientu grupu vai klientiem konkrētā teritorijā, izmantojot reklāmu plašsaziņas līdzekļos, internetā vai citus veicināšanas pasākumus, kas ir konkrēti orientēti uz šo klientu grupu vai vērsti uz klientiem šajā teritorijā[41]. Tomēr šāds ierobežojums var būt nelikumīgs saskaņā ar ES noteikumiem par konkurenci[42].

2.5.2. *Vai piegādātāji var aizliegt tirgotājiem veikt reklāmas pasākumus ārpus tiem iedalītās teritorijas?*

Regula neietekmē ierobežojumu attiecībā uz "aktīvo pārdošanu", t. i., aktīvu darbu, kas ir koncentrēts un mērķtiecīgi vērsts uz individuāliem klientiem (skatīt 2.5.1. jautājumu).

Ja ir noslēgti tā dēvētie ekskluzīvas izplatīšanas nolīgumi, šādu aktīvo pārdošanu konkrētos apstākļos var ierobežot saskaņā ar konkurences noteikumiem (jo īpaši Vertikālā grupālā atbrīvojuma regulu[43]).

2.5.3. *Vai piegādātāji var aizliegt tirgotājiem piegādāt produktus ārpus tiem iedalītās teritorijas?*

Ciktāl šāda veida aizliegums nav uzskatāms par pasīvās tirdzniecības ierobežojumu Regulas 6. panta 2. punkta nozīmē, šādu ierobežojumu likumība ir jānosaka atbilstīgi konkurences noteikumiem, nevis saskaņā ar Regulu.

---

[40] Komisijas 2010. gada 20. aprīļa Regula (ES) Nr. 330/2010 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijām.
[41] Skatīt Pamatnostādņu vertikālo ierobežojumu jomā (2010/C 130/01) 51. punktu.
[42] Papildus Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. pantam skatīt arī Vertikālā grupālā atbrīvojuma regulu un ar to saistītās Pamatnostādnes vertikālo ierobežojumu jomā.
[43] Skatīt jo īpaši Vertikālā grupālā atbrīvojuma regulu un ar to saistītās Pamatnostādnes vertikālo ierobežojumu jomā, kas ir pieejamas vietnē https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52010XC0519%2804%29.

2.5.4. *Vai piegādātāji var pieprasīt, lai tirgotāji liedz piekļuvi savai tīmekļa vietnei klientiem, kas ir ārpus tirgotāju teritorijas?*

Tirgotāji nevar rīkoties pretēji Regulas noteikumiem, ja šādi rīkoties tiem liek piegādes nolīgumu prasības. Kā norādīts Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulā, šādas līgumu prasības automātiski nav spēkā.

2.5.5. *No 2020. gada 23. marta Regulas 6. pantu piemēros nolīgumiem, kas ir noslēgti pirms 2018. gada 2. marta un kas atbilst attiecīgajiem Eiropas Savienības un valstu konkurences tiesību aktu noteikumiem. Tomēr, ja nolīgums neatbildīs konkurences tiesību aktiem, vai izpilde tiks panākta, pamatojoties gan uz konkurences noteikumiem, gan uz Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu, vai arī vienam no šiem instrumentiem būs priekšroka?*

Regulas 6. panta uz laiku atliktā piemērošana nodrošina uzņēmumiem pietiekami daudz laika to izplatīšanas nolīgumu pielāgošanai. Ja jautājums par pasīvās pārdošanas ierobežojuma likumību būs iekļauts patērētāja sūdzībā saskaņā ar Regulu, par Regulas izpildes panākšanu ieceltā atbildīgā struktūra izvērtēs pasīvās tirdzniecības ierobežojumu likumību atbilstīgi konkurences tiesību aktiem Regulas izpildes panākšanas kontekstā.

Tāpat kā iepriekš, pasīvās pārdošanas ierobežojumu likumību var izmeklēt arī konkurences iestāde — saskaņā ar konkurences noteikumiem, vai arī to var izvērtēt tiesvedībā. Praksē konkurences noteikumu un patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu izpildi nereti panāk vienas un tās pašas valsts iestādes, īstenojot dažādas procedūras.

3. Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas izpildes panākšana dalībvalstīs

Šajā iedaļā galvenais uzsvars ir likts uz tādu jautājumu noskaidrošanu, kas ir saistīti ar Regulas izpildes panākšanu. Regula attiecas gan uz dalībvalstu iestādēm, gan uz tirgotājiem un patērētājiem.

3.1. *Kā tiks panākta Regulas noteikumu izpilde?*

Atbilstīgi Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas 7. pantam dalībvalstīm ir jānorīko viena vai vairākas struktūras, kas būs atbildīgas par adekvātu un efektīvu Regulas izpildi. Dalībvalstīm tas būtu jādara savlaicīgi, lai pagūtu līdz dienai, kad sākas Regulas piemērošana (t. i., 2018. gada 3. decembrim).

Adekvāta un efektīva izpilde var ietvert vairākus posmus, konkrētāk, 7. panta 1. punktā minēto struktūru norīkošanu, kā arī noteikumu paredzēšanu attiecībā uz pārkāpumiem piemērojamiem pasākumiem, jo īpaši sodiem, kā norādīts 7. panta 2. punktā. Par šiem pasākumiem Regulā ir noteikts, ka tiem jābūt ne vien efektīviem, bet arī samērīgiem un atturošiem. Pēdējā minētā prasība jo īpaši norāda, ka dalībvalstīm būtu jācenšas atturēt no pārkāpumiem, ja tas ir iespējams un pieņemams. Iespējamie un pieņemamie pasākumi būs jānosaka, galvenokārt ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus (atsevišķs vai plašs pārkāpums, tīmekļa vietnes, pārdošana, darījums starp uzņēmumu un patērētāju vai darījums starp uzņēmumiem, ir vai nav iekļauts Sadarbības tīklā patērētāju tiesību aizsardzības jomā u. c.), kā arī atbilstīgi sīki izstrādātiem attiecīgās dalībvalsts noteikumiem.

Saistībā ar to Regulas 35. apsvērumā ir precizēts, ka ikvienai attiecīgajai iestādei vajadzētu būt pienācīgi pilnvarotai, lai varētu likt tirgotājiem šo regulu ievērot. Pašā Regulā nav

paredzēti īpaši noteikumi par piešķiramajām pilnvarām vai tiesiskās aizsardzības līdzekļiem (administratīvie vai tiesas rīkojumi, zaudējumi, kriminālsodi vai administratīvie sodi, vienreizējie maksājumi). Šie noteikumi ir reglamentēti dalībvalstu tiesību aktos. Taču, ja konkrētajai lietai ir piemērojama Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā (SPTA), šajā regulā ir paredzētas valsts kompetentās iestādes minimālās pilnvaras, proti, pilnvaras likt izbeigt pārkāpumu. Atbilstīgi jaunajai SPTA regulai, kuru sāks piemērot no 2020. gada 17. janvāra, valstu iestādēm pārrobežu lietās tiks piešķirtas papildu minimālās pilnvaras, piemēram, sodu noteikšanas pilnvaras.

Arī Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula ir iekļauta to tiesību aktu sarakstā, uz kuriem attiecas Aizliegumu direktīva[44], kas palīdz kvalificētajām iestādēm pārkāpumu skarto patērētāju vārdā celt prasību par aizlieguma pasākumiem, ja attiecīgie pārkāpumi var kaitēt patērētāju kolektīvajām interesēm. Tā ir iekļauta arīdzan Priekšlikumā direktīvai par pārstāvības prasībām patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai[45], ar ko groza un atceļ Aizliegumu direktīvu un kas palīdzētu šādām kvalificētajām iestādēm celt prasības gan par aizlieguma, gan tiesību aizsardzības pasākumiem.

Turklāt, raugoties no tirgotāju un patērētāju savstarpējo attiecību skatupunkta, šādu izpildes panākšanu sekmē Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas iekļaušana pielikumā Regulai par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā[46]. Tā sniedz dalībvalstu kompetentajām iestādēm pilnvaras un instrumentus, lai nodrošinātu Savienības tiesību aktu patērētāju tiesību aizsardzības jomā pienācīgu izpildi. SPTA izpildes sistēma aptver pārkāpumus, kas ir notikuši, notiek vai var notikt un kas tādējādi kaitē patērētāju kolektīvajām interesēm.

3.2. *Kuru tiesu jurisdikcijā ir strīdu izskatīšana saskaņā ar šo regulu?*

Regulā nav paredzēti noteikumi par starptautisko jurisdikciju. Šo jomu reglamentē regula "Brisele I", nosakot, ka ar tādu līgumu saistītos jautājumos, kas noslēgts starp patērētāju un personu, kura veic profesionālo darbību patērētāja dalībvalstī vai kura savu darbību vērš uz minēto dalībvalsti, patērētājs var celt prasību pret tirgotāju tās dalībvalsts tiesās, kurā ir patērētāja domicils, savukārt prasību pret patērētāju var celt tikai šajās tiesās. Ja tirgotājs neveic profesionālu darbību patērētāja dalībvalstī vai nevērš savu darbību uz attiecīgo dalībvalsti un patērētājs iniciē pirkumu, tiek piemēroti vispārīgie regulas "Brisele I" noteikumi; tas nozīmē, ka katra puse var iesūdzēt tiesā otru pusi dalībvalstī, kurā ir otras puses domicils, vai attiecībā uz līgumiskiem jautājumiem — tās vietas tiesā, kur tiek īstenotas attiecīgās līgumsaistības (preču pārdošanas gadījumā tā ir vieta, kurā preces tika piegādātas vai kurā tās bija jāpiegādā).

---

[44] Ar Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas 10. pantu tiek grozīts Direktīvas 2009/22/EK I pielikums.

[45] Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par pārstāvības prasībām patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai un Direktīvas 2009/22/EK atcelšanu (COM/2018/0184 *final*, I pielikuma 58. punkts).

[46] Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 27. oktobra Regula (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā (pašreiz spēkā esošā SPTA regula), kura ir pārskatīta un kuru no 2020. gada 17. janvāra aizstās ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 12. decembra Regulu (ES) 2017/2394 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbild par tiesību aktu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības jomā, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2006/2004.

3.3. *Kā pārrobežu situācijā izlemj, kura dalībvalsts ir atbildīga par izpildes panākšanu? Vai tas ir atkarīgs no tirgotāja uzņēmējdarbības veikšanas vietas vai klienta atrašanās vietas?*

Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulā nav skaidri noteikts, kura dalībvalsts ir atbildīga par Regulas pārrobežu pārkāpumu.

Tomēr papildus prasībām, kas izriet no lojālas sadarbības principa (Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punkts), Pakalpojumu direktīvas VI nodaļā ir iekļauti daži vispārīgi sadarbības pienākumi[47]. Turklāt īpaši noteikumi par dalībvalstu iestāžu izpildes panākšanas darbībām attiecībā uz pārrobežu pārkāpumiem ir paredzēti tiesību aktos par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā (SPTA)[48], ietverot Savienībā izdarītus pārkāpumus, kas kaitē to patērētāju kolektīvajām interesēm, kuri dzīvo citā dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā ir notikusi attiecīgā darbība un bezdarbība vai kurā uzņēmējdarbību veic piegādātājs, vai gadījumus, ja pārkāpumi ir plaši izplatīti.

Piemēram, ja patērētājs veic uzņēmējdarbību vienā dalībvalstī, bet tirgotājs veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī, patērētājs var vērsties savas valsts iestādē. Šī iestāde varēs meklēt palīdzību pie attiecīgās citas dalībvalsts partneriestādēm. Saskaņā ar šo regulējumu valstu iestādes var sadarboties gan lietas izmeklēšanā (piemēram, identificēt tirgotāju), gan pasākuma izpildē (piemēram, noteikt soda maksas, ierobežot piekļuvi tīmekļa vietnēm u. c.).

3.4. *Kā būtu jāpanāk šo noteikumu izpilde attiecībā uz tirgotājiem, kuri veic uzņēmējdarbību valstīs, kas nav ES dalībvalstis?*

Regulā nav paredzēti īpaši noteikumi par izpildes panākšanu attiecībā uz tirgotājiem, kuri veic uzņēmējdarbību ārpus ES. Izskatot lietas apstākļus, piemēram, to, vai pastāv starptautiski nolīgumi ar attiecīgām trešām valstīm, vai konkrētam tirgotājam ir aktīvi vai pārstāvji Eiropas Savienībā, kompetentā izpildes panākšanas iestāde dalībvalstī (vai dalībvalstīs), kurā(-ās) notiek pārkāpums, var veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka tirgotāji, kas veic uzņēmējdarbību trešās valstīs, izpilda Regulas prasības. Turklāt patērētāji vai uzņēmumi, kurus ir ietekmējusi neatbilstība, var paši censties panākt savu Regulā noteikto tiesību ievērošanu arī attiecībā uz šādiem trešo valstu tirgotājiem, iesniedzot prasību kompetentajās tiesās (skatīt arī 4.2. iedaļu). Attiecībā uz līgumiem, kas ir noslēgti ar patērētājiem, regulā "Brisele I" iekļautos drošības noteikumus, kas ļauj patērētājiem iesūdzēt tiesā tirgotājus dalībvalstī, kurā patērētājam ir domicils, var piemērot neatkarīgi no tirgotāja domicila vietas, proti, arī attiecībā uz tirgotājiem, kuru domicils ir valstīs, kas nav ES dalībvalstis.

[47] Konkrētāk, tajā ir noteikts dalībvalstu pamatpienākums uzraudzīt pakalpojumu sniedzējus, kas veic uzņēmējdarbību attiecīgā dalībvalstī, un veikt pārbaudes, apskates un izmeklēšanas pēc citas dalībvalsts pieprasījuma, kā arī norīkot sadarbības punktus nolūkā vienkāršot administratīvo sadarbību.

[48] Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 27. oktobra Regula (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā (pašreiz spēkā esošā SPTA regula), kura ir pārskatīta un kuru no 2020. gada 17. janvāra aizstās ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 12. decembra Regulu (ES) 2017/2394 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbild par tiesību aktu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības jomā, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2006/2004.

3.5. *Vai klientiem būs tiesības ziņot par pārkāpumiem izpildes panākšanas struktūrai?*

Klientiem būs tiesības ziņot par iespējamiem Regulas pārkāpumiem dalībvalstu norīkotajām izpildes panākšanas struktūrām, ja tas ir paredzēts šo struktūru darbībai piemērojamos noteikumos.

3.6. *Vai nepastāv risks, ka par vienu un to pašu pārkāpumu tirgotāju varētu sodīt divreiz? Kā šis risks tiek mazināts?*

Ja runa ir par darījumu attiecībām starp uzņēmumu un patērētāju, papildus vispārējiem dalībvalstu pienākumiem, kas izriet no lojālas sadarbības principa, un Pakalpojumu direktīvas VI nodaļā paredzētajiem sadarbības pienākumiem Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā (SPTA regula), kas tika attiecīgi grozīta (Regula (ES) 2017/2394), lai to piemērotu Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulai, paredz plašu pasākumu klāstu iestādēm, kas atbild par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā, lai aizkavētu un novērstu ES līmeņa pārkāpumus (pārkāpumus Eiropas Savienības teritorijā, plaši izplatītus pārkāpumus vai plaši izplatītus Eiropas Savienības līmeņa pārkāpumus), tostarp Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas pārkāpumus. Šie pienākumi ietver savstarpējas palīdzības sadarbības mehānismus (izmeklēšanas vai izpildes panākšanas pieprasījumi), koordinētu rīcību plaši izplatītu pārkāpumu vai plaši izplatītu ES līmeņa pārkāpumu gadījumos, kā arī ES līmeņa brīdināšanas un uzraudzības mehānismu. Efektīvai SPTA tīkla iestāžu darbības koordinācijai būtu jānovērš tirgotāju atkārtota sodīšana par vienu un to pašu pārkāpumu.

3.7. *Vai par izpildes panākšanas struktūrām var norīkot tiesas?*

Regulā ir precizēts, ka par izpildi atbildīgās struktūras varētu būt tiesas vai administratīvās iestādes. No Regulas skatupunkta svarīgi ir tas, ka norīkošanu un norīkoto struktūru pilnvaras īsteno tā, lai tiktu nodrošināta adekvāta un efektīva izpilde.

3.8. *Ar kādām sankcijām un sodiem tirgotāji var saskarties, ja tie neizpilda Regulas prasības?*

Katrai dalībvalstij ir jānodrošina iespēja vērst pret tirgotājiem, kuri pārkāpj Regulu, efektīvus, samērīgus un atturošus pasākumus. Dalībvalstīm par saviem pasākumiem ir jāpaziņo Komisijai, kurai pēc tam informācija par šiem pasākumiem ir jādara pieejama sabiedrībai, publicējot to savā tīmekļa vietnē.

3.9. *Kā dalībvalstis var paziņot Komisijai par pasākumiem atbilstīgi Regulas 7. panta 3. punktam?*

Attiecībā uz Regulas 7. panta 3. punktā noteikto paziņošanas pienākumu dalībvalstis būtībā var brīvi izvēlēties, kā paziņot Komisijai par vajadzīgajiem pasākumiem. Viens variants varētu būt tāds, ka dalībvalstis izmanto tādu pašu paziņošanas sistēmu, kāda ir paredzēta Regulā par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā, t. i., iesniedz Komisijai adresētu paziņojumu, izmantojot katras dalībvalsts pastāvīgo pārstāvniecību.

3.10. *Vai ir vajadzīgas īpašas sankcijas, ja netiek ievērots Regulas 6. pants?*

Lai īstenotu 6. pantu, nav vajadzīgas īpašas sankcijas. Regulas 6. pantā paredzētā sankcija ir tāda, ka attiecīgie nolīgumu noteikumi, kas pārkāpj 6. pantu, automātiski nav spēkā, un tāpēc tos nevar izpildīt.

3.11. *Vai patērētājiem ir paredzēta kāda palīdzība, ja rodas strīdi ar tirgotājiem?*

Jā. Atbilstīgi Regulas 8. pantam katrai dalībvalstij ir jānorīko struktūra vai struktūras, kas ir atbildīgas par palīdzības sniegšanu patērētājiem gadījumā, ja starp patērētāju un tirgotāju rodas strīds, kas izriet no Regulas piemērošanas. Šāda palīdzība varētu ietvert patērētāju tiesību izskaidrošanu, palīdzību patērētājiem strīda izšķiršanā ar citā dalībvalstī esošu tirgotāju vai skaidrojumu patērētājiem tādos jautājumos kā, piemēram, ar ko tiem būtu jāsazinās vai kas tiem būtu jādara, ja pati patērētāju aizsardzības struktūra nevar palīdzēt.

3.12. *Ko ietver Regulas 8. pantā minētā praktiskā palīdzība patērētājiem?*

Regulā nav norādīts, kādiem vajadzētu būt 8. pantā paredzētās praktiskās palīdzības elementiem. Tomēr šajā pantā kā paraugs ir izmantota pašreizējā palīdzība, kas paredzēta Direktīvas 20006/123/EK 21. pantā. Atbilstīgi šim pantam palīdzība pakalpojumu saņēmējiem ietver i) informācijas sniegšanu par piemērojamiem noteikumiem; ii) informācijas sniegšanu par pieejamiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem; un iii) savstarpējas palīdzības nodrošināšanu, iesaistot citas struktūras citās dalībvalstīs nolūkā sniegt iepriekš minēto informāciju.

3.13. *Vai patērētāju aizsardzības struktūras, ko norīko katra dalībvalsts, sniedz palīdzību "klientiem" Regulas 2. panta 13. punkta nozīmē?*

Regulas 8. panta virsraksts ir "Palīdzība patērētājiem". Tas nozīmē, ka dalībvalstīm ir pienākums norīkot struktūru, kas ir atbildīga par palīdzības sniegšanu patērētājiem. Tomēr tas neaizliedz dalībvalstīm sniegt šādu palīdzību arī uzņēmumiem, kas darbojas kā "klienti" Regulas nozīmē.

3.14. *Kad jaunie noteikumi stāsies spēkā, un no kuras dienas tie jāpiemēro?*

Regula stājās spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, proti, 2018. gada 22. martā. Regulu sāks piemērot no 2018. gada 3. decembra (pēc deviņiem mēnešiem no tās publicēšanas dienas).

Tomēr Regulas 6. pantu par pasīvās pārdošanas nolīgumiem sāks piemērot vēlāk, proti, 2020. gada 23. martā (pēc 24 mēnešiem no spēkā stāšanās dienas) attiecībā uz tādu nolīgumu noteikumiem, kas ir noslēgti pirms 2018. gada 2. marta un kas atbilst attiecīgajiem ES un valstu konkurences tiesību aktiem.

4. Plašāk par Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu — elektroniskās komercijas sistēma

Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulā un tajā paredzēto tieši piemērojamo diskriminācijas aizliegumu tvērumā ir ņemti vērā dažādās citās jomās spēkā esoši ES tiesību akti, kas varētu attiekties uz elektronisko komerciju. Šajā iedaļā ir sniegta sīkāka informācija par

jautājumiem, kas ir cieši saistīti ar Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas piemērošanu, taču nav tajā reglamentēti.

4.1. Pārrobežu piegāde

Kā minēts iepriekš (2.3.1. jautājums), Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula pati par sevi nenosaka, ka tirgotājiem ir pienākums piegādāt preces pāri robežām. Izvēle par to, vai piedāvāt klientiem pārrobežu piegādi dažās vai visās dalībvalstīs, būtībā joprojām ir tirgotāja brīva tirgvedības izvēle; tomēr attiecīgais lēmums būtu skaidri jāizklāsta noteikumos un nosacījumos, ko piemēro attiecīgajam pirkumam.

4.1.1. Pieejamība un cena

Daudzi paku piegādes pakalpojumu sniedzēji patlaban piedāvā pārrobežu piegādes pakalpojumus e-mazumtirgotājiem, uzņēmumiem un privātpersonām, un daži piedāvā arī īpašus preču atgriešanai paredzētus risinājumus. Paku piegādes pakalpojumu sniedzēji ir, piemēram, valsts pasta operatori (vispārējo pakalpojumu sniedzēji), kurjeri, integratori, starptautisko pakalpojumu apvienotāji, starpnieki (piemēram, paku sūtījumu mākleri un piegādes pārvaldības platformas), kā arī daži e-mazumtirgotāji un platformas, kas piedāvā savus piegādes pakalpojumus.

Turklāt Komisija pēdējos gados ir ierosinājusi vairākas iniciatīvas, lai Eiropā uzlabotu pārrobežu piegādes pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un pieņemamību cenas ziņā. Kā vienu no šīm iniciatīvām var minēt Regulu (ES) 2018/644 par pārrobežu paku piegādes pakalpojumiem, kuras mērķis ir uzlabot to cenu pārredzamību, ko e-mazumtirgotāji un patērētāji maksā par pamatpakalpojumiem, piemēram, par atsevišķu paku izsekošanas pakalpojumiem.

Komisija, pamatojoties uz šo regulu, savā tīmekļa vietnē no 2019. gada publicēs noteiktus paku piegādes pakalpojumu tarifus, lai patērētāji un e-mazumtirgotāji varētu viegli salīdzināt dalībvalstu un pakalpojumu sniedzēju iekšzemes un pārrobežu tarifus. Tīmekļa vietnē tiks izcelti visaugstākie tarifi, lai mudinātu patērētājus un mazos e-mazumtirgotājus meklēt labāku piedāvājumu, un tie tarifi, kas šķitīs nepamatoti augsti, būs jāizvērtē valstu regulatīvajām iestādēm. Tiks palielināta arī regulatīvā uzraudzība attiecībā uz paku piegādes pakalpojumu sniedzējiem, kuru skaits arvien pieaug. Turklāt Komisija, izmantojot savu programmu *COSME*[49], ir arī atbalstījusi e-mazumtirgotājiem paredzētas informācijas tīmekļa vietnes izveidi; Eiropas Standartizācijas komiteja ir izveidojusi marķējumu, ko var izmantot visi paku piegādes pakalpojumu sniedzēji, un šī komiteja patlaban izstrādā paku pārrobežu sūtījumu tranzīta laika mērīšanas veidu. Visbeidzot, Eiropas e-mazumtirdzniecības apvienības ir izstrādājušas uzticamības zīmes, lai patērētāji varētu ar lielāku paļāvību veikt preču un pakalpojumu pārrobežu iegādi.

Komisijas dienestu uzdevumā ir sākts un patlaban tiek veikts pētījums par pārrobežu paku piegādes pakalpojumu pilnveidošanu elektroniskajā komercijā, kurā ietilpst visaptveroši e-mazumtirgotāju un patērētāju apsekojumi visā ES. Iesniedzot ziņojumu par Pārrobežu paku piegādes pakalpojumu regulas novērtējumu un īstenošanu, 2020. gadā tiks pārskatīta iniciatīva vienotā tirgus pilnveidei paku piegādes pakalpojumu jomā, tostarp patērētāju tiesību aizsardzība un standartu izstrāde.

[49] http://deliverineurope.eu/.

4.1.2. Pārrobežu piegāde, ko organizē klients

Ja tirgotājs nenodrošina pārrobežu piegādi, klienti var to organizēt paši. Saistībā ar to paku piegādes jomā jau pastāv daži uzņēmējdarbības modeļi, kas nodrošina saņemšanu un piegādi citās dalībvalstīs. Piemēram, ekspresspasta un kurjerpasta operatori var savākt (saņemt) sūtījumu tieši no sūtītāja/tirgotāja, tādējādi sūtītājam/tirgotājam nav jānodod sūtījums pastā vai citā struktūrā. Lai apmierinātu šādu patērētāju pieprasījumu attiecībā uz piegādi, varētu attīstīties arī kravu pārvadājumu pakalpojumi.

Tomēr pārvadājums vien nav uzskatāms par pasta pakalpojumu. Turklāt, lai gan pievienotās vērtības pakalpojumi ir uzskatāmi par pasta pakalpojumiem[50], tie būtībā atšķiras no vispārējiem pasta pakalpojumiem, tāpēc uz tiem neattiecas ar tādiem pakalpojumiem saistīti pienākumi, uz kuriem atbilstīgi Direktīvai 97/67/EK (kas grozīta ar Direktīvu 2002/39/EK un Direktīvu 2008/6/EK) attiecas ar vispārējiem pakalpojumiem saistīti pienākumi (piemēram, pieejamība cenas ziņā).

Ja klienti vēlas veikt preču pārrobežu iegādi un, lai saņemtu piegādi uz savām dalībvalstīm, vēlas izmantot trešo personu sniegtus piegādes vai pārvadājumu pakalpojumus, tirgotājiem un klientiem atbilstīgi spēkā esošajam ES tiesiskajam regulējumam ir jāņem vērā šādi elementi:

- *riska pāriešana* — ja tiek piegādātas preces, kas ir pārdotas atbilstīgi Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulai, tad attiecībā uz riska pāriešanu Patērētāju tiesību direktīvas 20. pantā ir noteikts, ka patērētājs uzņemas zaudējumu risku vai risku, ka preces varētu tikt sabojātas, tiklīdz preces ir nodotas pārvadātājam, ja patērētājs ir uzdevis pārvadātājam piegādāt preci un minēto izvēli par konkrēto pārvadātāju nav piedāvājis tirgotājs;
- *atteikuma tiesību termiņš* — Patērētāju tiesību direktīvas 9. pantā ir noteikts atteikuma tiesību izmantošanas termiņš, t. i., atteikuma termiņš beidzas pēc 14 dienām, sākot no dienas, kad patērētājs ir ieguvis vai cita persona, ko izraudzījies patērētājs un kas nav pārvadātājs, ir ieguvusi fiziskā valdījumā preces. Tādējādi brīdī, kad preces tiek nodotas pārvadātājam, pat ja to kā daļu no pārdošanas, kas veikta atbilstīgi Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulai, ir uzdevis patērētājs, vēl nesākas minētais 14 dienu termiņš, kurā var izmantot atteikuma tiesības;
- *ietekme uz preču pārrobežu tirdzniecībā iesaistīto piegādātāju/tirgotāju saistībām PVN jomā* — skatīt tālāk tekstā sniegto iedaļu par PVN noteikumiem.

4.1.3. Preču pārrobežu piegāde un PVN noteikumi

[50] Kravu pārvadājumu pakalpojumi ir uzskatāmi par pasta pakalpojumiem tikai tad, ja papildus pasta sūtījumu pārvadājumu nodrošināšanai tiek sniegts vēl vismaz viens no pārējiem pakalpojumiem, kas norādīti Pasta pakalpojumu direktīvas 2. panta 1. punktā (sal. ar lietas C-259/16 34. punktu).

Attiecībā uz PVN[51] jānorāda, ka konkrētos gadījumos pārdoto preču pārrobežu piegādes pakalpojumu sniedzējiem tomēr varētu būt jāreģistrējas kā PVN maksātājiem piegādes dalībvalstī, lai nodrošinātu atbilstību šīs valsts PVN noteikumiem.

Ja notiek preču pārrobežu pārdošana patērētājiem, nodokļus parasti piemēro dalībvalstī, kurā atrodas galapatērētājs. Tas nozīmē, ka piegādātājam, kas preces pārvadā, būtu jāreģistrējas kā PVN maksātājam valstī, kurā pārvadājamās preces nonāk pie galapatērētāja, ja galapatērētāja dalībvalstī piegādātājs ir pārsniedzis preču distances pārdošanas robežvērtību[52].
No 2021. gada 1. janvāra, pašreizējās ES dalībvalstu distances pārdošanas robežvērtības tiks atceltas. Tiks ieviesta ES līmeņa robežvērtība 10 000 EUR apmērā, un to piemēros preču un telekomunikāciju, apraides un elektroniski sniegtu pakalpojumu (*TBE* pakalpojumi) distances pārdošanai ES teritorijā.
Preču importam Eiropas Savienībā no trešās valsts ir noteikts atbrīvojums no PVN, ja importēto preču vērtība nepārsniedz 22 EUR. No 2021. gada šis atbrīvojums no PVN tiks atcelts, un visam importam piemēros PVN. Tādējādi tiks likvidēta piegādātāju, kuri veic uzņēmējdarbību ES, pašreizējā nelabvēlīgā situācija konkurences jomā.
Visbeidzot, vienas pieturas miniaģentūra (*MOSS*), kas patlaban ir pieejama tikai *TBE* pakalpojumiem (skatīt arī 4.3. iedaļu), sākot no 2021. gada 1. janvāra, tiks paplašināta, pārveidojot to par PVN vienas pieturas aģentūru (PVN *OSS*). Tāpēc tā būs pieejama arī piegādātājiem, kuri Eiropas Savienībā veic preču un pakalpojumu, kas nav *TBE* pakalpojumi, pārrobežu piegādi galapatērētājiem, kā arī importētājiem, kuri no trešām valstīm piegādā zemas vērtības preču sūtījumus patērētājiem Eiropas Savienībā. Attiecībā uz minēto importu, veicot pirkumu tiešsaistē, PVN tiktu nomaksāts priekšapmaksas veidā, un piegādātājs vai starpnieks, kas veic uzņēmējdarbību ES, varētu to deklarēt un nomaksāt katru mēnesi, ja šis piegādātājs/starpnieks izvēlētos izmantot vienas pieturas aģentūru. Šajās situācijās, lai izvairītos no dubultas aplikšanas ar nodokli, preču importēšana būs atbrīvota no PVN.

Tāda piegādātāja/tirgotāja saistības PVN jomā, kas veic preču pārrobežu pārdošanu klientiem, ir atkarīgas arī no personas, kas tieši vai netieši organizē preču transportēšanu klientam. Tādējādi, ja klients transportē preces pats vai ja klients organizē piegādi, ko veic trešā persona, un piegādātājs tieši vai netieši neiejaucas šo preču nosūtīšanas vai transportēšanas nodrošināšanā vai palīdzībā minēto nosūtīšanu vai transportēšanu organizēt, piegādātājam piemēro tās dalībvalsts PVN, no kuras preces tiek piegādātas (t. i., izcelsmes dalībvalstī). No otras puses, attiecībā uz ES teritorijā veiktām pārrobežu piegādēm klientiem, ja piegādātājs/tirgotājs tieši vai netieši iejaucas preču transportēšanā vai nosūtīšanā[53],

[51] Lai uzzinātu visaptverošu ar PVN režīmu saistīto tiesību un pienākumu uzskaitījumu, piegādātājiem/tirgotājiem būtu jāiepazīstas ar attiecīgajiem noteikumiem un regulām, skatīt arī https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat_en.

[52] Šī robežvērtība ir vai nu 100 000 EUR, vai 35 000 EUR atkarībā no tās dalībvalsts izvēles, kurā attiecīgais preču pārvadājums noslēdzas.

[53] Skatīt PVN PAMATNOSTĀDNES Nr. 876: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/guidelines-vat-committee-meetings_en.pdf (205. lpp.). Konkrētāk, pamatnostādnēs ir norādīts, ka saskaņā ar PVN komitejas vienprātīgu vienošanos piegādātājs jebkurā no tālāk uzskaitītajiem gadījumiem ir uzskatāms par tādu, kas netieši iejaucies preču transportēšanā vai nosūtīšanā: i) ja piegādātājs, noslēdzot apakšlīgumu, preču transportēšanu vai nosūtīšanu nodod trešai personai, kas piegādā preces klientam;
ii) ja preču nosūtīšanu vai transportēšanu veic trešā persona, bet piegādātājs pilnīgi vai daļēji uzņemas atbildību par preču piegādi klientam;
iii) ja piegādātājs iekļauj rēķinā un iekasē no klienta transportēšanas maksas un pēc tam tās nodod trešai personai, kas organizēs attiecīgo preču nosūtīšanu vai pārvadāšanu.

piegādes vieta PVN piemērošanas nozīmē ir vieta, kur beidzas preču transportēšana, un piegādātājam/tirgotājam, iespējams, ir jāreģistrējas kā PVN maksātājam klienta dalībvalstī.

4.1.4. Pārrobežu piegāde un ES noteikumi par patērētājiem

Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas 28. apsvērumā ir precizēts, ka šī regula "neskar Direktīvu 1999/44/EK un Direktīvu 2011/83/ES." Tāpēc Regula negroza ES *acquis* patērētāju jomā, kuri joprojām ir piemērojami situācijās, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā (skatīt arī 2.3.23. un 2.3.24. jautājumu). Tādējādi tirgotājam būs jāizpilda šo noteikumu prasības[54].

Tāpēc attiecībā uz tiešsaistē veiktu pirkumu piegādi tas nozīmē, ka pirms līguma noslēgšanas būtu jāsniedz[55] skaidra informācija par piegādes noteikumiem un ka tirdzniecības tīmekļa vietnēs skaidri un saprotami ne vēlāk kā pasūtīšanas procesa sākumā ir jānorāda, vai ir spēkā jebkādi piegādes ierobežojumi[56]. Tirgotājiem jo īpaši būtu jānorāda valstis, uz kurām tie veic piegādi (vai uz kurām tie neveic piegādi, ja šāda norāde ir lietderīgāka).

Attiecībā uz tiesībām atteikties no tiešsaistē veiktiem pirkumiem pārdevēji pirms līguma noslēgšanas var informēt patērētājus, ka atteikuma gadījumā viņiem būs jāsedz preču atgriešanas izmaksas[57]. Ja šī informācija ir sniegta, patērētāji sedz preču atgriešanas izmaksas[58] arī tādā gadījumā, ja preces ir pārdotas atbilstīgi Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulai.

Visbeidzot, par garantijām attiecībā uz precēm Patēriņa preču pārdošanas un garantiju direktīvā ir noteikta obligāta atbilstības garantija. Saskaņā ar šo direktīvu pārdevējs ir atbildīgs patērētājam par jebkuru preču piegādes brīdī esošu neatbilstību un patērētājs ir tiesīgs prasīt, lai preces bez maksas padarītu atbilstīgas, salabojot vai aizstājot tās, vai arī, ja tas netiek veikts, ir tiesīgs panākt cenas samazināšanu vai līguma anulēšanu. Pārdevēja pienākums nodrošināt preču bezmaksas labošanu vai aizstāšanu ietver pienākumu segt nepieciešamās izmaksas par preču atbilstības atjaunošanu, tostarp pasta izmaksas, darbaspēka izmaksas un materiālu izmaksas. Preces ir jāsalabo vai jāaizstāj pieņemamā laikposmā, un nesagādājot patērētājam ievērojamas neērtības.

Papildus šai obligātajai juridiskajai garantijai tirgotāji var brīvprātīgi sniegt komercgarantijas. Komercgarantija ir daļa no tirgotāja tirdzniecības politikas, kuras satvarā tirgotājs var piedāvāt patērētājiem noteiktas tiesības papildus Direktīvā 1999/44/EK paredzētajām tiesībām. Komercgarantijai piemēro pārdevēja (vai cita tirgotāja, piemēram, ražotāja) noteiktus nosacījumus, kas var ietvert ierobežojumus attiecībā uz termiņu, derīguma ģeogrāfisko diapazonu un segtajām izmaksām (piemēram, pasta un transportēšanas izmaksām). Saskaņā ar informēšanas prasību, kas distances pārdošanā ir jāizpilda pirms līguma slēgšanas, tirgotājiem ir jāinformē patērētājs par to, vai un ar kādiem nosacījumiem

---

Turklāt PVN komiteja gandrīz vienprātīgi nolēma, ka citos iejaukšanās gadījumos, jo īpaši, ja piegādātājs aktīvi veicina trešās personas piegādes pakalpojumus klientam, veido klienta un trešās personas saziņu, kā arī sniedz trešai personai informāciju, kas vajadzīga preču piegādei, ir uzskatāms, ka šis piegādātājs ir netieši iejaucies preču transportēšanā vai nosūtīšanā.

[54] Skatīt arī 4.2. iedaļu par piemērojamo (valstu) tiesību aktu un jurisdikcijas noteikumiem un īpašo precizējumu, kas ir norādīts Regulas 1. panta 6. punktā.

[55] Patērētāju tiesību direktīvas 6. panta 1. punkta g) apakšpunkts.

[56] Patērētāju tiesību direktīvas 8. panta 3. punkts.

[57] Patērētāju tiesību direktīvas 2011/83/ES 6. panta 1. punkta i) apakšpunkts.

[58] Patērētāju tiesību direktīvas 2011/83/ES 14. panta 1. punkta otrā daļa.

pēc pārdošanas viņam/viņai ir pieejams klientu atbalsts, pēcpārdošanas pakalpojumi un komercgarantijas[59]. Komercgarantija ir juridiski saistoša tās piedāvātājam atbilstīgi šīs garantijas nosacījumiem[60].

4.2. "Darbības vēršana" un piemērojamo tiesību aktu un jurisdikcijas noteikšana

ES tiesības nodrošina patērētājiem īpašu aizsardzību ar tirgotājiem noslēgtu pārrobežu līgumu jomā, paredzot šādiem līgumiem piemērojamus tiesību aktus un jurisdikciju[61]. Šādu līgumu klauzulas par tiesas izvēli un piemērojamiem tiesību aktiem, kas neatbildīs minētajiem noteikumiem, netiks ņemtas vērā, ja vien tās nebūs labvēlīgas patērētājiem. Tāpēc tirgotājam var prasīt piemērot vismaz obligātos patērētāja dalībvalstī piemērojamos noteikumus vai tiesības iesūdzēt tiesā un tikt iesūdzētam tiesā patērētāja dalībvalstī.

Šāda īpaša patērētāju aizsardzība citstarp tiek piemērota tad, ja tirgotājs "ir vērsis savu darbību" uz patērētāja dalībvalsti[62].

4.2.1. Eiropas Savienības Tiesas (EST) sniegta interpretācija

Vairākos Eiropas Savienības Tiesas spriedumos ir izskaidrots jēdziens "darbības vēršana", tādējādi sniedzot norādījumus par tā piemērošanu.

Tiesai tās principiālajā spriedumā lietā *Pammer/Alpenhof*[63] bija jālemj, vai interneta vietnes pieejamība ir pietiekams kritērijs, lai pieņemtu, ka tirgotājs ir vērsis savu darbību uz patērētāja domicila dalībvalsti tā noteikuma nozīmē, kas ir analogs regulas "Brisele I" (pārskatītā versija) 17. panta 1. punkta c) apakšpunktam.

Tiesa nolēma, ka tas vien, ka interneta vietne ir pieejama konkrētā dalībvalstī, nav pietiekams pamatojums, lai pierādītu, ka tirgotājs uz šo dalībvalsti ir vērsis savu darbību. Savukārt, lai to pierādītu, ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā tīmekļa vietnes un tirgotāja darbību kopumā, tirgotājs pirms iespējamās līguma noslēgšanas ar patērētāju bija paredzējis tirgoties ar patērētājiem, kuru domicils ir vienā vai vairākās dalībvalstīs, tostarp šā patērētāja domicila dalībvalstī.

Tālāk ir sniegts Tiesas izstrādāts papildināms tādu kritēriju uzskaitījums, kurus var izmantot, lai konstatētu minēto nodomu:

- darbības starptautisks raksturs,
- norāde par to, pa kādiem maršrutiem no citām dalībvalstīm var ierasties vietā, kur tirgotājs veic savu uzņēmējdarbību,
- tas, ka ir izmantota valoda vai valūta, kas nav tirgotāja dalībvalstī parasti izmantotā valoda vai valūta, pastāvot iespējai rezervēt un apstiprināt rezervāciju šajā citā valodā,

[59] Patērētāju tiesību direktīvas 2011/83/ES 6. panta 1. punkta m) apakšpunkts.
[60] Patēriņa preču pārdošanas un garantiju direktīvas 1999/44/EK 6. pants.
[61] Regulas "Brisele I" (pārskatītā versija) 17. panta 1. punkta c) apakšpunkts un regulas "Roma I" 6. panta 1. punkts [lūdzu, iekļaut atsauci uz attiecīgo tiesību aktu numuriem].
[62] Saistībā ar to regulas "Roma I" 24. apsvērumā ir minēta regulas "Brisele I" (pārskatītā versija) un regulas "Roma I" noteikumu materiāltiesiskās darbības jomas interpretācijas saskanība.
[63] *Pammer* un *Hotel Alpenhof*, apvienotās lietas C-585/08 un C-144/09, EU:C:2010:740.

- norāde uz tālruņa numuru kopā ar starptautisko kodu,
- izdevumi par atsauces pakalpojumu internetā, lai patērētājiem, kuru domicils ir citās dalībvalstīs, atvieglotu piekļuvi tirgotāja vai tā starpnieka vietnei,
- tas, ka ir izmantots pirmā līmeņa domēna nosaukums, kas nav tās dalībvalsts domēna nosaukums, kurā tirgotājs veic uzņēmējdarbību, un
- norāde uz starptautisko klientūru, ko veido klienti, kuru domicils ir dažādās dalībvalstīs.

Taču par minētā nodoma pierādījumu nav uzskatāmi šādi elementi:

- tas vien, ka ir pieejama tirgotāja vai starpnieka tīmekļa vietne dalībvalstī, kurā ir patērētāja domicils, vai
- ir norādīta elektroniskā pasta adrese, kā arī cita kontaktinformācija, vai
- ir izmantota tāda valoda vai valūta, ko parasti izmanto tirgotāja dalībvalstī.

Turpmākos Tiesas spriedumos ir arī precizēti divi svarīgi aspekti attiecībā uz regulas "Brisele I" (pārskatītā versija) 17. panta piemērošanu. Spriedumā lietā *Mühlleitner*[64] Tiesa nolēma, ka, ja darbība ar interneta vietnes starpniecību ir vērsta uz citu dalībvalsti, aizsardzības noteikumi, kas ļauj patērētājam tirgotāju iesūdzēt patērētāja dalībvalsts tiesā, ir piemērojami ne vien tad, ja ir noslēgts distances līgums, bet arī tad, ja patērētājs ir devies uz tirgotāja telpām, lai noslēgtu līgumu uz vietas.

Spriedumā lietā *Emrek* Tiesa lēma, ka regulas "Brisele I" (pārskatītā versija) 17. panta 1. punkta c) apakšpunktā nav prasīta cēloņsakarības esamība starp interneta vietni un līguma noslēgšanu. Tāpēc patērētāji var paļauties uz aizsardzības noteikumiem pat tad, ja viņi neapzinājās, ka darbība bija vērsta uz attiecīgo dalībvalsti. Tomēr šāda cēloņsakarība ir norāde par saistību starp līgumu un komercdarbību vai profesionālo darbību, kas vērsta uz patērētāja domicila dalībvalsti.[65]

4.2.2. Precizējumi par Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu

Ģeogrāfiskās bloķēšanas regula negroza iepriekš minētos ES noteikumus par piemērojamiem tiesību aktiem un jurisdikciju. Tāpēc tas, vai tirgotājs "vērš darbību" uz patērētāja dalībvalsti, joprojām ir jāizvērtē katrā gadījumā atsevišķi, pamatojoties uz katras konkrētās lietas faktiem, kā arī saskaņā ar iepriekš minētajā tiesu praksē vērā ņemtajiem elementiem.

Tomēr attiecībā uz to, kuras pirmslīguma darbības nevar iekļaut nevienā šādā izvērtējumā, Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulā ir sniegti daži *ex lege* precizējumi, nosakot, ka Regulā noteikto pienākumu izpilde vien pati par sevi nenozīmē, ka tirgotājs vērš savu darbību uz konkrētu dalībvalsti (1. panta 6. punkts, kas ir precizēts 13. apsvērumā). Tādējādi tikai tas, ka Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulā noteikto pienākumu izpildes rezultātā tiek noslēgts (tiešsaistes vai bezsaistes) līgums, nenozīmē, ka tirgotājs vērš darbību uz patērētāja dalībvalsti. Tirgotāju arīdzan nevar uzskatīt par tādu, kas vērš darbību uz konkrētu dalībvalsti, pamatojoties vienīgi uz faktu, ka tirgotājs pēc šāda līguma noslēgšanas sniedz patērētājam informāciju un palīdzību.

---

[64] *Mühlleitner*, lieta C-190/11, EU:C:2012:542.
[65] *Emrek*, lieta C-218/12, EU:C:2013:666.

4.3. Vienas pieturas miniaģentūra (*MOSS*) elektronisko pakalpojumu sniedzējiem

Attiecībā uz elektroniski sniegtiem pakalpojumiem, tostarp tiem, kuriem piemēro Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu[66], *MOSS*[67] šo pakalpojumu pārrobežu sniegšanas gadījumā ievērojami vienkāršo administratīvās formalitātes, kas ir saistītas ar PVN noteikumu izpildi patēriņa dalībvalstī. Tirgotājiem ir iespēja konsultēties *MOSS* tīmekļa portālā[68], kurā ir sniegta informācija par to, kā izmantot *MOSS*, kā arī ir pieejami dati par PVN likmēm, ko piemēro attiecīgajiem pakalpojumiem dažādās dalībvalstīs.

MOSS jo īpaši dod iespēju piegādātājam/tirgotājam Eiropas Savienības teritorijā piegādāt telekomunikāciju, apraides un elektroniski sniegtus pakalpojumus (*TBE*), neprasot tiem reģistrēties katrā ES dalībvalstī, kurā šie pakalpojumi tiek sniegti. Visas šīs saistības var izpildīt vienā PVN identifikācijas dalībvalstī.

Tiek piedāvāti divi PVN režīmi: viens režīms ir paredzēts piegādātājiem, kuri veic uzņēmējdarbību Eiropas Savienībā (Savienības režīms), savukārt otrs ir domāts piegādātājiem, kuri veic uzņēmējdarbību ārpus Eiropas Savienības (ārpussavienības režīms).

Nodokļa maksātājam, kas izvēlas izmantot *MOSS*, ir jāreģistrējas identifikācijas dalībvalstī.

<u>Savienības režīmā</u> tā ir dalībvalsts, kurā nodokļa maksātājam ir saimnieciskās darbības pastāvīgā vieta.

Ja nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības pastāvīgā vieta nav Eiropas Savienībā, identifikācijas dalībvalsts ir dalībvalsts, kurā viņam ir pastāvīga iestāde. Ja nodokļa maksātājam ir vairāk nekā viena pastāvīgā iestāde Eiropas Savienībā, viņam/viņai ir tiesības vienu no šīm dalībvalstīm izvēlēties kā identifikācijas dalībvalsti. Savienības režīma gadījumā šī ir vienīgā situācija, kad nodokļa maksātājs var izvēlēties identifikācijas dalībvalsti, un nodokļa maksātājam šis lēmums ir juridiski saistošs tajā kalendārajā gadā, kurā viņš/viņa šo lēmumu pieņem, kā arī nākamajos divos kalendārajos gados.

Savienības režīmā visos gadījumos nodokļa maksātājs, izmantojot vienas pieturas miniaģentūru, tiks identificēts ar to pašu individuālo PVN identifikācijas numuru, ar kuru viņš/viņa ir identificēts(-a) attiecībā uz vietējām piegādēm un PVN deklarācijām.

<u>Ārpussavienības režīmā</u> nodokļa maksātājs (kuram Eiropas Savienībā nav ne saimnieciskās darbības pastāvīgās vietas, ne pastāvīgas iestādes) kā identifikācijas dalībvalsti var izvēlēties jebkuru no ES dalībvalstīm. Izvēlētā dalībvalsts nodokļa maksātājam piešķirs individuālu PVN identifikācijas numuru (izmantojot formātu *EUxxxygggg*z).

Abos gadījumos (Savienības režīmā un ārpussavienības režīmā) nodokļa maksātājam var būt tikai viena identifikācijas dalībvalsts, un visi *TBE* pakalpojumi, kas ir sniegti personām, kuras

---

[66] T. i., pakalpojumi, kuru galvenais uzdevums nav nodrošināt piekļuvi ar autortiesībām aizsargātiem darbiem vai citiem aizsargātiem tiesību objektiem vai to izmantošanu. Šie pakalpojumi ietver, piemēram, mākoņdatošanas pakalpojumus, datu uzglabāšanas pakalpojumus, tīmekļa vietņu mitināšanu un ugunsmūru nodrošināšanu, meklētājprogrammu un interneta direktoriju izmantošanu.

[67] Skatīt jo īpaši Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvu 2006/112/EK un Padomes Īstenošanas regulu (ES) 282/2011.

[68] https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/telecommunications-broadcasting-electronic-services/.

nav nodokļa maksātājas, dalībvalstī, kurā nodokļa maksātājs neveic uzņēmējdarbību, ir jādeklarē ar *MOSS* starpniecību, ja nodokļa maksātājs izvēlas izmantot šo sistēmu.

Nodokļa maksātājam, kurš izmanto vienu no īpašajiem režīmiem, vienas pieturas miniaģentūrai elektroniski ir jāiesniedz PVN deklarācija par katru kalendāro ceturksni neatkarīgi no tā, vai viņš/viņa faktiski ir piegādājis(-usi) telekomunikāciju, apraides vai elektroniski sniegtus pakalpojumus (ja attiecīgā ceturksnī piegādes ES nav veiktas, tiek iesniegta "nulles deklarācija"). Vienas pieturas miniaģentūras PVN deklarācija ir jāiesniedz (un nodokļa maksājums jāveic) 20 dienu laikā pēc tā taksācijas perioda beigām, uz kuru attiecas deklarācija.

Vienas pieturas miniaģentūras PVN deklarācijā sniedz informāciju par piegādēm, kuras klientiem katrā patēriņa dalībvalstī, izmantojot attiecīgo režīmu, ir veicis nodokļa maksātājs — un Savienības režīma gadījumā — katra pastāvīgā iestāde.

Identifikācijas dalībvalsts nodala vienas pieturas miniaģentūras PVN deklarācijā iekļauto informāciju par katru patēriņa dalībvalsti un nosūta šo informāciju dažādām patēriņa un uzņēmējdarbības veikšanas vietas dalībvalstīm.

Identifikācijas dalībvalsts katrai vienas pieturas miniaģentūras PVN deklarācijai izveido unikālu atsauces numuru un informē nodokļa maksātāju par šo numuru. Šis numurs ir svarīgs, jo nodokļa maksātājam tas jānorāda, veicot attiecīgo nodokļa nomaksu.

Nodokļa maksātājs visu aprēķināto PVN maksā identifikācijas dalībvalstij. Viņš/viņa maksā kopējo deklarācijā norādīto summu (t. i., par visām patēriņa dalībvalstīm). Pēc tam identifikācijas dalībvalsts sadala šo naudu, nosūtot attiecīgajām patēriņa dalībvalstīm.

4.4. Droši, lēti un ērti maksājumi tiešsaistē

Digitālā vienotā tirgus līdzsvarota darbība ir atkarīga no uzticamu un cenas ziņā pieņemamu elektronisko maksājumu metožu pieejamības. Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulā ir iekļauta skaidra atsauce uz pārskatīto Maksājumu pakalpojumu direktīvu[69] ("MPD2") un attiecīgajām autentificēšanas prasībām, kas ir piemērojamas no 2018. gada 13. janvāra; turklāt jaunas prasības par drošu klienta autentificēšanu būs jāpiemēro no 2019. gada 14. septembra, kad sāks piemērot attiecīgo deleģēto tiesību aktu, kas šajā jautājumā papildinās Otro maksājumu pakalpojumu direktīvu (MPD2)[70].

Turklāt vairāki nesen pieņemti noteikumi veicina to, lai tiktu sasniegts mērķis nodrošināt uzticamas un cenas ziņā pieņemamas tiešsaistes elektronisko maksājumu metodes.

Tā kā Maksājumu kontu direktīva[71] piešķir visām personām, kuras likumīgi dzīvo Eiropas Savienībā, tiesības uz pamata maksājumu kontu, kas ir aprīkots ar elektronisku maksājumu

[69] Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra Direktīva (ES) 2015/2366 par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK.
[70] Komisijas 2017. gada 27. novembra Deleģētā regula (ES) 2018/389, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/2366 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par drošu lietotāja autentificēšanu un vienotiem un drošiem atklātiem saziņas standartiem.
[71] Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija Direktīva 2014/92/ES par maksājumu kontu tarifu salīdzināmību, maksājumu kontu maiņu un piekļuvi maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām.

līdzekli, tā paver ceļu uz digitālo vienoto tirgu visiem Eiropas patērētājiem, sniedzot viņiem iespēju tiešsaistē iegādāties preces un pakalpojumus.

MPD2 piedāvā drošus, izmaksu ziņā lietderīgus un ērtus tiešsaistes maksājumu veikšanas veidus, kas sniedz ieguvumus gan tirgotājiem, gan patērētājiem. Šī direktīva palielina uzticību tiešsaistes maksājumiem, pateicoties drošākas klienta autentificēšanas prasībai un labākai maksājumu pakalpojumu lietotāju aizsardzībai (samazināta atbildība krāpšanas gadījumos). Otrajā maksājumu pakalpojumu direktīvā (MPD2) paredzētā iespēja izmantot jaunus maksājumu — maksājumu iniciēšanas — pakalpojumu sniedzējus ļauj ikvienam bankas konta turētājam ar bankas tiešsaistes pakalpojumu starpniecību veikt pirkumus tiešsaistē, pat neizmantojot maksājumu karti, kā arī piedāvā tirgotājiem inovatīvu un konkurētspējīgu tiešsaistes maksājumu risinājumu.

Jaunie MPD2 noteikumi aizliedz iekasēt papildmaksas, proti, papildu maksas par maksājumiem, kas veikti ar patērētāju kredītkartēm vai debetkartēm gan veikalos, gan tiešsaistē. Tas atspoguļo zemākas izmaksas, kas tirgotājiem jāmaksā par lielāko daļu Eiropas patērētāju karšu pieņemšanu, pamatojoties uz Starpbanku komisijas maksu regulā noteikto starpbanku komisijas maksu ierobežojumu[72].

5. Pielikums. Saistībā ar elektronisko komerciju pieņemto pasākumu īstenošanas grafiks

Saistībā ar elektronisko komerciju pieņemto pasākumu īstenošanas grafiks	
13.1.2018.	Diena, kad sāk piemērot pārskatīto Maksājumu pakalpojumu direktīvu
20.3.2018.	Diena, kad sāk piemērot Regulu par tiešsaistes satura pakalpojumu pārrobežu pārnesamību iekšējā tirgū
22.5.2018.	Diena, kad sāk piemērot Regulu par pārrobežu paku piegādes pakalpojumiem
3.12.2018.	Diena, kad sāk piemērot Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulu
1.1.2019.	Diena, kad attiecībā uz elektronisko pakalpojumu pārdošanu ES teritorijā spēkā stājas PVN piemērošanas vienkāršošanas pasākumi elektroniskās komercijas jomā
1.1.–30.6.2019.	Pirmā datu vākšana par paku piegādes pakalpojumu sniedzējiem (atbilstīgi Regulai par pārrobežu paku piegādes pakalpojumiem)
31.3.2019.	Pirmā paku piegādes tarifu publicēšana (atbilstīgi Regulai par pārrobežu paku piegādes pakalpojumiem)
31.7.2019.	Pirmais cenu pieejamības novērtējums par paku piegādes pakalpojumiem (atbilstīgi Regulai par pārrobežu paku piegādes pakalpojumiem)
17.1.2020.	Diena, kad sāk piemērot Regulu par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā
23.3.2020.	Diena, kad Ģeogrāfiskās bloķēšanas regulas noteikumu par pasīvo pārdošanu (6. pants) sāk piemērot līgumiem, kas atbilst attiecīgajiem ES un valstu konkurences tiesību aktiem un kas ir noslēgti pirms 2018. gada 2. marta
1.1.2021.	Diena, kad stājas spēkā elektroniskās komercijas PVN piemērošanas

[72] Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 29. aprīļa Regula (ES) 2015/751 par starpbanku komisijas maksām, ko piemēro kartēm piesaistītiem maksājumu darījumiem.

	pasākumi nolūkā paplašināt vienas pieturas aģentūras (*OSS*) darbības jomu plašāk par pašreizējās vienas pieturas miniaģentūras (*MOSS*) darbības jomu, atbrīvojuma no PVN atcelšana sīksūtījumiem un administratīvās sadarbības noteikumi